ANT

Haftalık Dergi • 3 Eylül 1968 • Sayı: 88 • 125 Kuruş

MUSTAFA KEMAL'E İHANET

HAFTANIN NOTLARI

YAZISIZ...

25 ağustos

Yine kıyım!

■ ANT'ın 86. sayısında yayınlanan ve Ulus İlçesi İlköğretim Müdürü Nidai Kuru'nun kıyıma uğradığını belirten haberimizden sonra şimdi de yine Ulus İlçesi'nde İlköğretim müfettişliği yapan Metin Bıçakçı hiçbir neden gösterilmeden Nevşehir'e ilkokul öğretmeni olarak sürülmüştür. Bu kıyımın da gerçek nedeni, Bıçakçı'nın orman içi köylerinde kurulan orman kooperatiflerini desteklemesi, halktan gizlenen gerçekleri köylülere anlatmaya çalışmasıdır. Bir milletvekili, konuyu bir soru önergesi ile Meclise getirerek kıyımın nedenini sormuş, Milli Eğitim Bakanının kıyıma vatan - millet nutku çekerek, soygun ve yağma düzenine uygun bir uslupla kılıf bulacağını belirtmiştir.

Fırsat bu fırsat!

■ Çekoslovakya Olayları, gerici basının ve faşist çevrelerin toplumculara saldırısının artmasına fırsat vermiştir. MTTB çevresindeki gericiler «Sovyet müdahalesine karşı olduğunu» açıklamış olduğu halde TİP'in kapatılması için kampanya açmış, bu kampanya sosyalist tanınan bir gazetenin birinci sayfasında dahi yer bulmuştur. Öte yandan, fanatik bir gerici kuruluş olan «Mücadele Birliği»nin İstanbul Sancağı da, yeni bir ikaz bildirisi yayınlayarak çeşitli kimselere göndermiştir.

Yeni eğilimler

■ Karl Marx'ın doğumunun 150. yıldönümü dolayısıyla Dalmaçya'nın Korcula şehrinde düzenlenen uluslararası toplantıya 50 filozof katılmış ve toplantı sonunda «Prag darbesine karşılık olarak (yeni bir komünizm) teklif edilmiştir. Toplantıya katılan Prof. Herbert Marcuse ulusal alanda uygulanacak bir «doğrudan hareket» teklifinde bulunmuş, anti - emperyalist ve anti - amerikan bir doktrin izlenmesini istemiştir. Konferansta halkın devrimde oynadığı aktif rol üzerinde de önemle durulduktan sonra Yugoslavya'nın uygulamağa başladığı kendi kendine yönetim prensibi gözden geçirilmiştir.

Soyguna hayır

■ Bakır kompleksinin Amerika'ya peşkeş çekilmesini ve özel sektöre devredilmesini öngören anlaşmaya karşı tepkiler başlamıştır. Türkiye Maden İşçileri Sendikaları Federasyonu'nun Ankara'daki yönetim kurulu toplantısından sonra yayınlanan bildiride bu konu ile ilgili olarak «bakır kompleksinin özel teşebbüse devrine seyirci kalınmayacağı» belirtildikten sonra «Murgul ve Küre Bakır İşletmeleri 1963 yılında 13 Milyon Lira kâr ederken 1966 kazançları 80 Milyon'a yükselmiştir. Bu işletmeleri özel teşebbüse devretmek, bunu düşünmek başlıbaşına bir cinayettir. Milli serveti heder ettiği bilinen özel sektörün devlet sırtından vurgunlar vurmasına asla seyirci kalamayacağımız bilinmelidir» denilmektedir.

26 ağustos

TAT kazığı

■ Geçen hafta temeli atılan Volvo fabrikasından sonra yeni bir özel teşebbüs örneği daha hizmete girmiştir. Bursa'nın Mustafakemalpaşa İlçesi'nde işletmeye açılan «TAT Konserve Fabrikası» nın ortakları Koç Holding, Türkiye Şeker Fabrikaları, Şeker Sigorta ve İsviçre Migros şirketleridir. Altı ayda tamamlandığı belirtilen fabrikanın açılış töreninde Koç bir konuşma yapmıştır. Koç her zamanki gibi özel teşebbüs savunuculuğu yaparak «dış yardımlar azalmaktadır. Kısa zamanda kesilecektir. Döviz açığımızı bugüne kadar ihraç ettiğimiz işlenmemiş gıda maddeleri ile kapatmamız imkânsızdır» demiş, devlet içinde devletmişçesine, bu döviz açığının konserve fabrikası ile kapatılacağını ileri sürmüştür. Aslında özel sektör elindeki bu konserve fabrikası da üreticinin ürününü çok ucuz fiyata kaparak kutulamak suretiyle yine fakir vatandaşa ateş pahasına satacaktır.

Bu da bir ticaret!

■ Cahit ve Tahir Günal kardeşler ile İsmail Göktürk'ün kurdukları «Ajans Press» in ilk televizyon filminin TRT'ye satış işlemi tamamlanmıştır. Şirketin «bin metre» diye yutturduğu bu 105 metrelik filmde önce mehter takımı geçmekte, ardından Utanç Duvarı ve protesto mitingleri gösterilmekte, bu arada ezana da yer verildikten sonra film sona erdirilmektedir. Şirket, bu filmi, çeşitli şirket ve bankalara da satmıştır. Eski Turizm Tanıtma Müdürü olduğunu söyleyen Cahit Günal «Filmi bakanlar, başbakan, komutanlar, generaller gördüler ve çok beğendiler. MİT'e teşekkür ederiz. Gerekli yakınlık ve ilgiyi gösterdiler...» demiştir.

27 ağustos

Ekonomik çıkmaz

■ «Dış Ticaret ve Ekonomik Gelişme Semineri» nin açılışında konuşan Maliye Bakanı Cihad Bilgehan, Türkiye'nin içine düştüğü ekonomik çıkmazı şöyle anlatmıştır : «Türkiye için önemli olan problem, ihracatın artırılmasıdır. İhracatın artırılması ihracat kompozisyonunun mamûl maddeler lehine değiştirilmesi ve çeşitlendirilmesine bağlı bir keyfiyettir. Bu son husus ise, daha fazla yatırım yapılması dolayısıyla daha fazla ithalâtı gerektirmektedir. İşte, memleketimizin kalkınma açısından dış ticarete verdiği önem bu fasit daire ile ifade edilebilir.» Yavaş yavaş maliye ve ekonomiye aklı ermeye başlayan Bilgehan'ın, kabine değişikliğinde Maliye Bakanlığı'nı istemeyeceği de sızan haberler arasındadır.

Nazmiyanım!

■ Demirel'in son gezisinde gazeteciler, Nazmiye Demirel'in de kalkınma konusundaki görüşlerini öğrenmek fırsatını bulmuşlardır. Yerine göre harem - selamlık kurallarına uyan ve erkek karşısına çıkmayan, yerine göre başına «sıkmabaş» usulü örtü bağlayan Nazmiye Demirel, Mardin köylerinde gazetecilerle sohbet ederken « Sahiden modanın merkezi buraya taşınmış. Sanki kadınların üzerindeki elbiseler Ankara'daki gece elbiselerinin kumaşından... (Yani, Suriye'den gelen kaçak kumaşlar.) Gözlerine bakın hepsinin, ne kadar güzel de boyamışlar. Kalkınma işte bu. Hakikaten büyük gelişme var Türkiye'de...» demiştir. Nazmiye Hanım'ın kalkınma konusundaki görüşlerini açıklamasından sonra Haran'a gidilmiş burada açlıktan yutkunan yüzlerce vatandaşın gözleri önünde mükellef yemek yemişlerdir.

28 ağustos

ANT'a yeni dava

■ Cumhuriyet Savcılığı, ANT mensupları aleyhine yeni bir dâva daha açmıştır. Arkadaşımız Yaşar Kemal'in yazdığı «İnönü'nün Çelişmeleri» başlıklı yazının hükümeti tahkir ettiğini ileri süren Savcılık, Türk Ceza Kanunu'nun 159. maddesine göre Yaşar Kemal'in ve yazının yayınlandığı sayıdaki sorumlu müdürümüz Yaşar Uçar'ın 6 yıla kadar hapislerini istemektedir. Sorgu Yargıçlığında ifade veren Y. Kemal'in isteği üzerine yargıç yazının bir bilirkişiye incelettirilmesine karar vermiştir. Ayrıca yine Yaşar Kemal'in «Kudurmuşluk» başlıklı yazısından dolayı TCK'nun 321. maddesine göre açılan davanın da duruşmasına Toplu Basın Mahkemesi'nde devam edilmiş ve üç kişilik yeni bir bilirkişi heyeti kurulmasına karar verilmiştir. Doğan Özgüden'in yazdığı «Bu terör ergeç sizi kahredecektir» başlıklı yazıdan dolayı Tedbirler Kanunu'na göre açılan davanın duruşmasında da yazının yeni bir bilirkişi kuruluna incelettirilmesine karar verilmiştir.

TİP'in hizmeti

■ Türkiye İşçi Partisi yurdun çeşitli yerlerinde açtığı lokallerde fakir halk çocuklarına parasız eğitim hizmetinde bulunmaktadır. Son olarak TİP Kartal İlçesi tarafından kurulan Küçükyalı Mahalle Görevlisi lokalinde bedava bir kurs açılmıştır. TİP İlçe Başkanı fabrika işçisi Niyazi Volkan «Bu kurs için 250 lira kira ödemekte ve dar bütçemize rağmen her türlü malzemeyi parasız olarak çocuklara dağıtmaktayız. Bunun yanısıra öğretmen ve üniversite öğrencileri yaz tatillerini feda edip ücretsiz ders vermektedirler» demiştir.

TİP Küçükyalı Lokali eğitim kursuna katılan çocuklar mahalle görevlisi İsmail Tuna, ilçe eğitim sekreteri Ali Bekioğlu lokalin kurulmasında büyük hizmeti geçen partili Hüseyin Marangoz ile birlikte

29 ağustos | **30** ağustos | **31** ağustos

Yargılandılar

■ Bir süre önce adliyede ıslık çalarak protestoda bulundukları, böylece Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nu ihlal ettikleri iddiasıyla haklarında dâva açılan Kemal Bingöllü, Bozkurt Nuhoğlu, Raif Ertem, Deniz Gezmiş, Mehdi Peşpınar ve Mustafa Gürkan, İkinci Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılanmışlardır. Tanık olarak dinlenen polislerin bocalaması, yargıçla avukatlar ve savcı arasında geçen tartışmalar duruşmayı bir hayli renklendirmiştir. Salonun kalabalıklığı ileri sürülerek bir kısım dinleyicilerin içeri alınmadığı duruşma, diğer tanıkların dinlenebilmesi için başka güne bırakılmıştır.

Anayasaya aykırı

■ İstanbul Hukuk Fakültesi Genel Kurul toplantısında üniversite muadili diploma veren özel yüksek okulların anayasanın 120. maddesine aykırı olduğu tesbit edilmiştir. Genel kurul, ayrıca özel okulların devletleştirilmesinin kamu yararına olduğunu ve bu okulların tamamen kâr gayesiyle açıldığını tesbit etmiştir. Yönetim Kurulu, bundan başka, fakültede yapılacak reform tasarısını hazırlamıştır. Senato'ya sunulacak olan tasarı burada da onaylandığı takdirde, kanun tasarısı olarak Meclis'e sevkolunacaktır.

Amerikan kayıpları

■ Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin büyük saldırıya geçmesinden sonra Vietnam'daki Amerikan kayıpları birdenbire artmıştır. Saygon'daki Amerikan Komutanlığı'nın verdiği bilgiye göre bir hafta içinde 306 Amerikalı öldürülmüştür. Ayrıca 1144 Amerikan askeri yaralanmıştır. Amerika'nın Vietnam Savaşı'nın başlangıcından beri uğradığı kayıp miktarı ise 197.605'e yükselmiştir. Öte yandan, Amerika'nın Vietnam'daki asker sayısı 539 bine çıkarılmıştır. Bu sayıya, Amerika'nın Yedinci Filosu'ndaki 35 bin asker dahil değildir. Bütün bunlara rağmen Ulusal Kurtuluş Cephesi Vietnam'da savaş üstünlüğünü elinde bulundurmaktadır.

Humphrey seçildi

■ Amerika'da başkan adayı seçmek için toplanan Demokrat Partisi'nin 35. Kurultayı, askeri kordon altında yapılmıştır. Amerika'nın çeşitli eyaletlerinden gelen binlerce delege ile perde arkasından seçimleri etkilemek isteyen çeşitli çıkar çevrelerinin adamlarının yanısıra protesto hareketlerine girişmek için gelen öğrenciler Chicago'yu âdeta işgal etmişlerdir. Vietnam Savaşı'nın sona ermesini ve zenci haklarını tanınmasını isteyen gençlerle polisler arasında çatışmalar olurken bazı çevreler de Senatör Edward Kennedy'nin aday olması için ısrarda bulunmuşlardır. Edward Kennedy aday olmak istemediğini kesin olarak açıklamıştır. Bunun üzerine 12 bin polis, 7.500 paraşütçü ve ve 5.600 jandarmanın muhafazasında yapılan kongrede Cumhuriyetçi Parti adayı Nixon'ın rakibi olarak şimdiki cumhurbaşkanı yardımcısı Hubert Humphrey seçilmiştir. Amerikan siyasi çevrelerine göre, Amerika'nın Birleşmiş Milletler nezdindeki büyükelçisi George Ball, Humphrey seçildiği takdirde dışişleri bakanlığına getirilecektir. Bu durumda Cumhuriyetçi Nixon da seçilse, Demokrat Humphrey de seçilse Amerika'nın dış politikasında önemli bir değişiklik olmayacak ve büyük bir ihtimalle tırmanma devam edecektir.

HUBERT HUMPHREY
- Amerikanın yeni başkan adayı -

Öldürülen elçi

■ Guatemala'daki Amerikan Büyükelçisi John Cordon Mein'in öldürülmesi Washington'da büyük telâş uyandırmıştır. Guatemala polisi açtığı soruşturma sonunda üç kişiyi tutuklamış bulunmaktadır. Elçiyi vuranların kaçmaması için bütün sınır kapıları kapatılmıştır. Guatemala'da yürütülen tahminlere göre, Amerikan Büyükelçisi'nin öldürülmesi uzun süreden beri kararlaştırılmış bulunuyordu. Gerçekten de bir kaç ay önce silahlı devrimci kuvvetler, büyükelçiyi «Guatemala'daki Amerikan emperyalizmi nin en büyük ajanı» olmakla suçlamış ve ölümle tehdit etmişlerdi. Bu olay devrimci silahlı kuvvetlerin giriştikleri ikinci öldürme olayıdır. Aynı şahıslar, geçen 16 Mart'ta da yüksek rütbeli 3 Amerikan subayını öldürmüşlerdi.

Öğrenci hareketleri

■ Bütün dünyada öğrenci hareketleri devam etmektedir. Meksika'da hükümetin istifasını talep eden binlerce Meksikalı öğrenci ile federal birlikler arasında çıkan kanlı karışıklıklardan sonra zırhlı araçlar başkent Mexico'nun bütün stratejik noktalarını işgal etmişlerdir. Polis - öğrenci çatışması sırasında dört genç vurularak öldürülmüştür. Öte yandan Brezilya'da sorguya çekilmek üzere aranan bazı öğrenci liderlerini yakalamak isteyen polisler, Brezilya Üniversitesi'ni işgal etmişlerdir. Bu yüzden çıkan çarpışmalarda yedi öğrenci ile birçok polis yaralanmıştır.

Dış yardım

■ Dış Ticaret ve Ekonomik Gelişme seminerinde, Türkiye'nin 1975 yılından sonra da dış yardımlara muhtaç olmadan kendi kendine genişleyebilecek duruma gelemeyeceği, plandaki tahminlerin gerçekçi olmadığı ileri sürülmüştür. Hintli profesör Bhagwati de, az gelişmiş ülkeler sanayiinin gelişmiş ülkelerle rekabet etmesinin imkânsız olduğunu belirterek mutlaka bir himaye siyaseti izlenmesi gerektiğini söylemiştir.

HAFTANIN YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

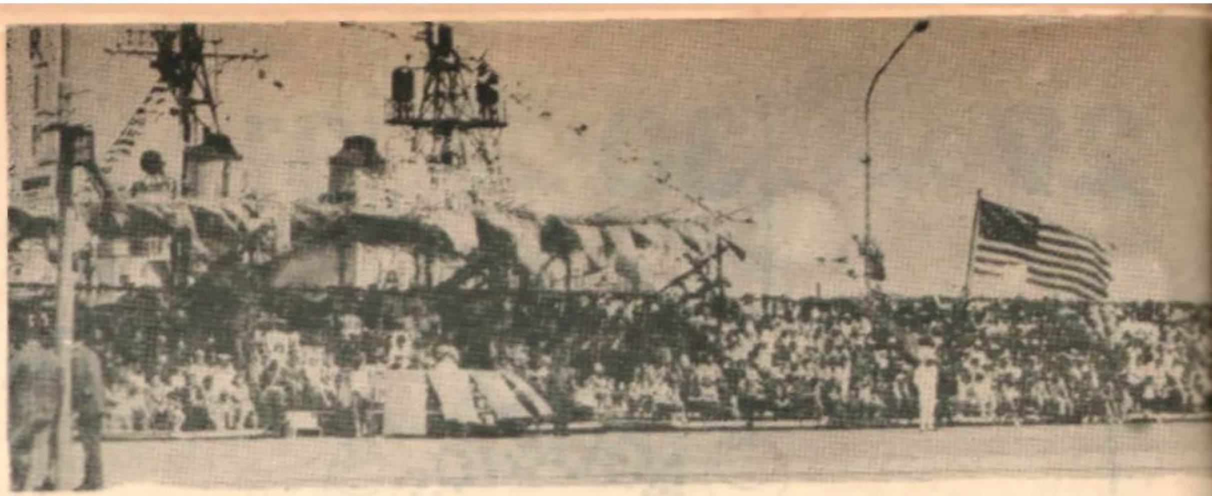
Kolluk rejimi fetvası

Adını kendisi koymuştur. Evet, artık bunun adı «Kolluk Rejimi»dir... Bu rejim, saldırganlığı ve savaş kundakçılığı müseccel NATO'yu ve Amerika'nın tezgâhladığı diğer sözümona savunma andlaşmalarını koruyacak, sürdürecek, bunların tatbikatına ait anlaşmaları geliştirecektir. Bu rejim, kendisine ait bir üsse sahip olmayan Amerika'nın savaş köpeği Altıncı Filo'nun binlerce erinin Türkiye'de dinlendirilmesini, Türk kadınlarıyla tanıştırılmasını, düşüp kalkmasını, gerektiği zaman işgal edecekleri Türkiye denizlerini ve kıyılarını tanımalarını sağlayacaktır. Kolluk rejimi, bu filoya ve askerlerine karşı direnişi şiddetle ezecektir. Bu direnişi gösterenler, kışkırtılmış ve aldatılmış kitleler tarafından telin edilecek, hareketleri kolluk kuvvetleri tarafından önlenerek süratle dağıtılacaktır. Bu rejim, özellikle ulusal günlerimizde limanlarımıza ve hava üslerimize yapılan ve yapılabilecek olan ziyaretleri «sevincimize iştirak» şeklinde yorumlamakta ve değerlendirmektedir. Bu rejimin başına göre, Mustafa Kemal'in emperyalist kuvvetlere öldürücü darbeyi indirdiği günlerin yıldönümünde aynı emperyalist kuvvetlere Türkiye'nin kapılarını açmak Türk Milleti'ne çok şeyler kazandıracaktır.

Bu kolluk rejimi fetvasının, bizzat Cumhurbaşkanı Cevdet Sunay'dan gelmiş olması, Türk Milleti için gerçekten çok hazin bir tecellidir. O Sunay ki, Mustafa Kemal Paşa'nın Amerikan emperyalizmi tarafından desteklenen işgal ordularını denize dökerek Türkiye'nin bağımsızlığını dosta düşmana kabul ettirdiği yıllarda o büyük komutanın ordusunda bulunmuştur. Ve aynı Sunay, zamanla Türk Ordusu'nun en büyük komutanlığına kadar yükselmiş, oradan da bütün partilerin oybirliğiyle cumhurbaşkanlığına seçilerek Mustafa Kemal Paşa'nın Çankaya'daki köşküne yerleşmiştir. Böyle bir insanın, 30 Ağustos gibi şerefli bir günün 46. yıldönümünde söyleyeceği sözler bunlar mı olmalıydı? Bütün Akdeniz ülkelerinin limanlarından kovduğu saldırgan Amerikan filosuna kucak açmak Sunay'ın üstüne vazife miydi? Amerikan bahriyelilerine kucak açmakla Türkiye ne kazanacaktır? Saldırgan NATO Paktı'nın güçlendirilmesi ve onunla ilgili ikili anlaşmaların geliştirilmesi ne demektir? Bugüne kadar Türkiye'nin iliklerine kadar sömürüldüğü, ulusal bağımsızlığının ve haysiyetinin ayaklar altına alındığı yetmedi mi? 35 milyon metre kare Türk toprağının Amerikan işgali altında olduğu kâfi gelmedi de, daha başka vatan parçalarında da mı Amerikan bayrakları dalgalandırılacaktır?

Ya Genelkurmay Başkanı'nın, Birinci Kurtuluş Savaşının Garp Cephesi Komutanı İnönü'nün susuşlarına ne demeli? Altıncı Filo, Sunay'ın iddiasına göre, Türk Silâhlı Kuvvetleri'nin misafiri imiş. 30 Ağustos'un yıldönümünde hangi şerefli Türk subayı İzmir Kordonu'nda Amerikan bayraklarının dalgalanmasına tahammül edebilir? Silâhlı Kuvvetlerin en büyük başı niçin Amerikan 6. Filosu'nun bu küstahça ziyaretine erkekçe «hayır!» diyememektedir? Hele İnönü... Mustafa Kemal Paşa, kendisini, İzmir'den denize döktüğü saldırgan kuvvetlerin yeniden İzmir sokaklarını çiğnemesine ve Türk kadınlarının peşinden koşmasına göz yumsun diye mi Garp Cephesi Komutanlığı'na getirmişti? Bir Sunay'ın, bir Tural'ın, bir İnönü'nün, Amerikan Cumhurbaşkanı'nın koltuğu altında çektirdiği fotoğraflarla iktidara icazet alan Demirel'den ne farkları kalmıştır? İşte kavilleri de, fiilleri de ortada... Artık iyice anlaşılıyor ki, bu kişilerle Amerikan boyunduruğundan kurtulmanın imkânı ve ihtimali yoktur. Çünkü hepsi de Amerika'nın Türkiye'ye çöreklenmesine imkân veren NATO Andlaşmasına ve onunla ilgili ikili anlaşmalara imza basmışlardır. Eski dosyalar karıştırılsa, hepsinin imzasına rastlanacaktır. Türkiye'nin anti-emperyalist mücadelesinin, bu imzaların günahını omuzlarında taşıyanlar ve «kolluk rejimi»nden medet umanlar tarafından yürütülmesi imkânsızdır. Anti-emperyalist mücadele bu günahta payı olmayan emekçi Türk halkına, genç devrimcilere ve genç subaylara düşmektedir.

MUSTAFA KEMAL'E İHANET !

Emperyalist kuvvetlerin denize dökülmesinden 46 yıl sonra İzmir Kordonu'nda yine yabancı bayraklar dalgalanıyor, yürekler kan ağlıyor...

Türkiye'nin tahminlerin de ötesinde vahim tehlikelerle karşı karşıya bulunduğu, Amerikan Altıncı Filosu'nun İzmir'i ziyareti ve bu ziyaret üzerine yetkili kişilerin verdikleri demeçlerle adamakıllı ortaya çıkmıştır.

Bilindiği gibi, Çekoslovakya Olayları'ndan sonra küçük ve azgelişmiş ülkelerin büyük devletlerin kontrolundaki askeri bloklarda bulunmasının sakıncaları iyice anlaşılmış, ulusal bağımsızlığın kıskançça korunması gereği bütün kamuoyunca benimsenmişti. Amerikan Altıncı Filosu'nun tam emperyalizme karşı kesin zaferi kazandığımız bir günün yıldönümünde Türkiye'ye geleceği haberi bu yeni heyecan atmosferi içersinde büyük tepki yaratmıştı. Öyle ki, AP'nin İzmir İl Başkanı Mehmet Karaoğlu filonun ziyaretine karşı olduğunu bildirirken, basın sayfamızda da görüleceği gibi, sağcı gazetelerde bazı kalemler de Altıncı Filo'nun ziyaretine açıktan açığa karşı çıkmışlardı.

Kamuoyunun bu tepkisi karşısında bütün gözler Ankara'ya çevrilmişti. Acaba bu tepkileri başkentteki yetkililer nasıl karşılayacaklardı? Ulusal bağımsızlık isteğinin bu açık tezahüründen sonra Amerikan emperyalizmini savunmaktan utanıp İzmir limanını Amerikan zırhlılarına kapatabilecekler miydi?

Ne yazık ki, AP yöneticileri, halkın tepkisine rağmen, Amerikan emperyalizminin dümensuyundan vazgeçemeyeceklerini çok geçmeden göstermişlerdir. İktidarın başı Demirel, gazetecilerin bir sorusu üzerine Türkiye'nin Amerika ile dost olduğunu, bu gibi ziyaretlerin öteden beri yapılmakta olduğunu belirtmiş ve **«Dostlarımıza hasım muamelesi yapmak ayıp bir iştir. Türkiye bütün dünya ile alâkasını kesip tek başına oturamaz ki?»** demiştir.

Vedat Demircioğlu'nun kanının hesabı sorulmadan 6. Filo'ya yeniden davetiye çıkartan Demirel'in bu konuşması halkoyunun haklı tepkilerine sebep olmuş ve bu tepkilere tercüman olan TİP Lideri Mehmet Ali Aybar kendisine cevap vererek **«Amerikan savaş gemilerinin İstanbul olaylarından kısa bir süre sonra İzmir'i ziyaret etmesi ve bu ziyaretin zafer bayramımızla İzmir'in kurtuluş günlerine rastlatılması, Başbakan'ın söylediği gibi bir dostluk ziyareti olarak asla kabul edilemez. Bu istenmeyen ziyaretle Amerika, uyanık kamu oyumuza, gençlerimize ve Türkiye'nin yarınını teşkil eden bütün ilerici güçlerine küstahça meydan okumaktadır.»** demiştir.

Gençler de, iktidarın Amerikan Altıncı Filosu'ndan yana çıkması üzerine derhal bir direniş hareketi organize etmeğe başlamışlardır. 29 Ağustos günü İzmir'de büyük bir miting düzenlemek üzere bir araya gelen TMTF ve İzmir'deki 30 kuluşun yetkilileri toplantı halinde iken Amerikan denizcilerinin rahatça hovardalık etmelerini sağlamakla görevlendirilen polislerden üçü TMTF binasına gelerek burada CIA aleyhindeki bazı broşürleri toplamağa kalkışmıştır. Savcılığın emriyle bu işi yaptıklarını söyleyen polislerle gençler arasında ilk çatışma böylece patlak vermiştir. TMTF İzmir Bölge Sekreteri Süleyman Genç, polisin bu müdahalesi üzerine İzmir savcısına ve diğer ilgililere şu soruyu yöneltmiştir: «Ne diye **sabote ediyorlar toplantımızı? Bizim amacımız tam bağımsız Türkiye'dir. Onların değil mi? Ya cumhuriyet savcısı neden gocunmaktadır? CIA'yı halkın gözleri önüne sermek istememizden mi? Kimin savcıları, kimin idarecileri bunlar? Latin Amerika'nın mı, Güney Vietnam'ın mı, Türkiye'nin mi? İdarecilerimiz, CIA'nın dünyada çevirdiği dolapları halkımızın öğrenmesinden neden gocunuyorlar?»**

Sunay, Tural ve Çağlayangil — Kapalı kapılar ardında neler dönüyor?

Sorunun cevabı belliydi. AP iktidarı ve onun emrindeki savcılar, polisler, Türkiye'nin ulusal bağımsızlığını, Türk halkının çıkarlarını değil, Amerikan emperyalizminin çıkarlarını koruyorlardı...

Nitekim, Altıncı Filo'nun İzmir'e geleceği günler yaklaştıkça polis tedbirleri adamakıllı arttırılmış ve İzmir Emniyet Müdürü Rüştü Ünsal, büyük bir iftiharla Amerikan denizcilerine karşı direnmede bulunacak gençlere göz açtırmayacağını ilân etmiştir!

Bu arada çıkarcı çevrelerin organize ettiği esnaf komiteleri, komünizmle mücadele dernekleri, sağcı kuruluşlar da, gençliğin Amerikan 6. Filosu'na karşı direnişini önlemek için seferber olmuşlardır. Esnaf temsilcileri ile bar ve pavyon sahipleri el altından **«6. Filo erlerini protesto etmek isteyen gençleri pataklayacaklarını yada pataklatacaklarını»** söylenti halinde ortalığa yaymışlardı.

Bu arada Emniyet Genel Müdürü Hayrettin Nakiboğlu, İzmir'e Ankara, İstanbul ve diğer illerden 300 güçlü kuvvetli polis gönderildiğini, bu polislere kalkan ve gözyaşartıcı bomba dağıtıldığını açıklamıştır.

İktidarın bu defa da aynen İstanbul'daki taktiği uyguladığı dikkati çekmiştir. 6. Filo'nun bu kasıtlı ziyaretiyle adamakıllı tahrik edilmiş bulunan devrimci gençlere, girişecekleri aktif direnme hareketleri sırasında polisler ve AP'nin kontrolundaki gerici unsurlar saldırtılacak, böylece hem AP'nin yaratmak istediği terör için gerekli anarşi havası yaratılacak, hem de gençlik liderleri tıpkı İstanbul'da olduğu gibi suçlu duruma düşürülerek polis hücrelerinde, mahkeme koridorlarında ve hapishane köşelerinde süründürülecektir.

Nitekim öyle de olmuştur. Gençlerin ilk iki günlük direnişinin sonucunu Cumhuriyet Gazetesi şöyle açıklamıştır: Hastanede bıçak ve sopalarla yaralanmış dört genç yatıyordu. 10'a yakın gencin de ayakta tedavisi yapılmış ve taburcu edilmişlerdi. Bütün İzmir'liler tarafından tanınan mütecavizler hakkında herhangi bir soruşturma açılmadığı gibi, ortada sanık da yoktu.

29 Ağustos günü Altıncı Filo'nun gelişini protesto etmek üzere düzenlenen miting sırasında çember sakallılar polisin gözü önünde devrimci gençlerin üzerine saldırıyor, patlayıcı maddeler atıyorlardı. O sırada Türk bayrağına sarılı bir genç **«Rüştü Bey, niçin önlemiyorsunuz?»** diye sorunca, İzmir'i baştan aşağı polisle donattığını bir kaç gün önce iftiharla açıklamış bulunan İzmir Emniyet Müdürü Rüştü Ünsal, sigarasından bir nefes çekip gence cevap dahi vermeden oradan uzaklaşıyordu. Genç bu kez bütün gücüyle **«Rüştü Ünsal, siz İzmir şehrinin emniyet müdürü değil misiniz?»** diye sorarken Rüştü Ünsal, patlayıcı madde atanların omuzlarında idi.

30 Ağustos'un yıldönümünde Amerikan bahriyelileri İzmir sokaklarında kadın peşinde koşarlarken, iktidarın sokağa saldığı köpekler de, Türkiye'nin ulusal bağımsızlığını ve haysiyetini savunmak için mücadele eden devrimci gençlere **saldırtılıyordu. Bunların görevi, emperyalist Amerikan donanması erlerinin Türk kadınlarıyla daha rahat düşüp kalkmasını sağlamaktı...**

Bu saldırılar sırasında TMTF Bölge Sekreteri Yalçın Dağgüden, Ramazan Susluoğlu ve Ankara Üniversitesi Talebe Birliği Başkanı Bilal Mogol da gericiler tarafından yaralanmıştı. Dağgüden'in verdiği ifadeye göre, gerici gençlerin saldırısını AP Gençlik Kolları Başkanı Kemal Kalkanlı, MTTB İzmir Başkanı Hüseyin Conduroğlu ve TMTF İkinci Başkanı Ömer Barutçu yönetiyorlardı. Çeşitli yerlere sopalar ve patlayıcı maddeler istif edilmişti. Her an daha büyük saldırılar olması muhtemeldi... Bütün bunlar kamuoyuna **«halkın tepkisi»** olarak gösterilmek isteniyordu. Oysa, 46 yıl önce emperyalistlerin denize döküldüğüne şahit olmuş İzmir halkının 30 Ağustos'ta Amerikan saldırganının tekrar İzmir topraklarına çıkmasından dolayı halkın yüreği kan ağlıyordu.

Emperyalistlerle gericiler yine kol kola idi ve yine devrimcilerin kanı dökülüyordu, tıpkı **şehit gazeteci Hasan Tahsin'in** kanı, tıpkı Vedat Demircioğlu'nun kanı gibi...

Gençler, olaylardan sonra kanlı gömleklerini Güney Saha Deniz Komutanlığına ve İzmir Valiliği'ne bırakarak ihaneti belgeliyorlardı.

TMTF ve TMGT bağlı kuruluşları da yaptıkları ortak basın toplantısında, Vali Kemal Şentürk'ün **«Güçlüyüm, kuvvetliyim, kanuna karşı çıkan her şeyi ezerim»** şeklindeki sözlerini hatırlatarak kanunlar açıkça çiğnendiği halde hiçbir tedbir alınmadığını belirtiyor ve **«Bize saldıranların tümü AP militanlarıdır. Bir genç arkadaşımız polislerin gözü önünde bıçaklandı. Bir diğeri gece gazinoda saldırıya uğradı. Şerefli bir Türk subayını feci şekilde dövdüler. Eli sopalı kişilerin öğrencilikle ilgisi yoktur. Tümü satılmış AP militanlarıdır. Bu kişiler gençlik maskesi altında MTTB'yi cinayet yuvası haline getirmişlerdir.»** diyorlardı. Yalçın Dağgüden de, **«Bu hareketin İzmir'de düzenlendiğini tahmin etmiyorum. Sadece sahneye koyanlar İzmir'den ve Ankara'dan tutulmuş kimselerdir»** diyerek meselenin esasına parmak basıyordu.

ÇEKLERİ SEVER MİSİNİZ ?

Nedir şu bizim açık ve de gizli sağcı basının derdi anlamadım gitti. Çek Komünist Partisine, Çek komünist önderlerine bir muhabbet, bir muhabbet... Şu bir iki hafta olaylar hızla gelişip çatallaştıkça onlarla birlikte hop oturup hop kalktılar yani. Yalnız, son günlerde, Çek gençleri hızlarını alamamışlar, meydanlarda Dubçek'in de resimlerini yakar olmuşlar. Bizimkiler bu işe sevindiler mi, üzüldüler mi belli değil. Belli olan, hazretlerin bir sabah uyanıp kendilerini komünistleri alkışlar bulmaları. Var bunda bir çapanoğlu ya nedir, ben anlamadım.

Bu arada iyi oldu, hazretleri bir ülkenin milli bağımsızlığı için telâşlanır, kendinden baskın kodaman güçlere kafa tutan yiğit bir halka alkış tutar gördük. Alkışlananların düpedüz komünist bir halk olması doğrusunu isterseniz garibimize gidiyor ve düşünüyoruz, gâvurun komünistlerinin bağımsızlığını kendilerine bu denlü dert edenler, bahusus Amerikan Altıncı Filosunun İzmir'de yan gelip yattığı şu günlerde, biraz da kendi öz yurtlarını, öz halklarını düşünüp, Türkiye'nin bağımsızlığına yanmazlar mı acep? Gördüler işte bir ufak ülke ile bir kodaman ülke arasında ikili anlaşma dediğimiz ipekten boyunbağının altında ne tür bir yağlı ipin saklı olduğunu. Biraz da kendilerini düşünseler ya?

Türkiye - Amerika ilişkileri ile Çekoslovakya ve Sovyetler ve müttefikleri arasındaki ilişki arasında dağlar kadar fark var gerçi ya, yine de, bizim sağcı takımla işbirlikçi iktidar Çekoslovakya'da olan bitenden derslerini alırlarsa ne âlâ! İşbirlikçi mantığı acem kılıcı gibidir çünkü, iki yana da keser. Bugün biz Amerika'sız yapamayız diyenler şuncacık haklıysalar eğer, yarın Rusya'sız edemeyiz diyenler çıkarsa onlara da şuncacık «hak» tanımak

KOMUTANLAR TOPLANTI HALİNDE
— Amerikan Filosu kimlerin misafiri? —

Çünkü, yukarıda da belirttiğimiz gibi, Amerikan Altıncı Filosu'na bizzat iktidarın başı olan Demirel'den davetiye çıkmıştır...

Bu davetiye, Türkiye'nin ulusal bağımsızlığına ihanettir, Mustafa Kemal'e ihanettir.

Bu ihanet karşısında gençler diğer liderlerden tepki beklemeğe başlamışlardır. Sadece TİP Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, arka arkaya yayınladığı mesajlarla Türkiye'nin ulusal bağımsızlığına sahip çıkarak 6. Filo'ya karşı pasif direnme ilân etmiştir. Diğer liderlerin susması karşısında İTÜÖB, İTÜTOTB, İYTOTB, Robert Kolej Öğrenci Birliği Devlet Güzel Sanatlar Akademisi Talebe Cemiyeti, İstanbul Üniversitesi İktisat, Orman ve Cerrahpaşa Tıp fakülteleri talebe cemiyetleri ile FKF İstanbul Sekreterliği eski Garp Cephesi Kumandanı İnönü'ye, Cumhurbaşkanı Sunay'a ve Genelkurmay Başkanı Tural'a birer telgraf çekerek şu çağrıda bulunmuşlardır: **«Bağımsızlık ülküsünü yitirmiş ve iki büyük devletten birinin köleliğini seçmeğe yönelmiş kişiler olarak değil, gerek Rusya'nın gerekse Amerika'nın boyunduruğuna aynı şiddetle karşı çıkacak tam bağımsız bir Türkiye kurmak isteyen Türk yüksek öğrenim gençliği olarak sizi Anadolu'daki gerek asker gerek sivil bütün emperyalistleri kovmaya ve ikinci kurtuluş savaşına katılmağa çağrıyoruz.»**

DEMİREL
— Mustafa Kemal'e ihanet! —

İzmir'in Amerikan erlerinin ayakları altında çiğnendiği *30* Ağustos günü bu çağrılara cevap beklenirken son günlerde adamakıllı NATO'cu kesilen İnönü'den ve Genelkurmay *Başkanı Cemal Tural'dan yine* hiçbir ses çıkmamış, buna **karşılık Cumhurbaşkanı** Sunay, **Tür**kiye'deki bütün anti-emperyalist, devrimci ve Atatürkçü *güçleri* dehşet içinde bırakan şu konuşmayı yapmıştır:

«Hürriyetimizi, egemenliğimizi ve bağımsızlığımızı, dünyanın bugünkü şartları ve ihti*malleri karşısında harbe hazır* olarak teminat altında bulundurabilmek için NATO başta olmak üzere müşterek savunma andlaşmalarını korumak, sürdürmek ve bunların tatbikatına ait anlaşmaları geliştirmek suretiyle karşılıklı taahhüt ve vecibeleri bir güvenlik anlayışı ve tutumu ile yerine getirmek zorundayız...»

Sunay konuşmasında daha da ileri gitmiş, Amerikan Altıncı Filosu'nun İzmir'e gelişini, AP yöneticilerini dahi gölgede bırakan bir hararetle savunarak şöyle demiştir:

« «Akdeniz'de kendisine ait bir üsse sahip olmayan bu filo'nun, komutanından erine kadar sürekli değişmelere tabi personelin eğitimini, dinlendirilmesini, müttefikleriyle tanıştırılmasını, vazife görecekleri denizleri ve kıyıları tanımalarını sağlamak maksadıyla ziyaretler yapması normal bir ihtiyaçtır ve zaruri bir işbirliği icabıdır.

***Keyfiyet bu iken silâhlı kuv*vetlerimizin misafiri olarak memleketimize gelen 6. Filo'yu ve gemilerini birer baskı kuvveti diye nitelemek ve persone*line karşı uygunsuz hareketler*de bulunmak, milletler ve müttefikler arası münasebetlere sığmaz ve Türk misafirperverliğine yakışmaz. Buna mukabil, bilhassa milli günlerimizde limanlarımıza ve üslerimize yapılan veya yapılabilecek olan bu tür müttefik ziyaretlerini sevincimize iştirak şeklinde yorumlamak ve değerlendirmek bize çok şeyler kazandırabilir. Amerika *Birleşik Devletleri*'nin halen İzmir'de bulunan ve gelecek gemilerine bu anlayışta bir misafirperverlik gösterildiğini tahmin ve temenni ediyo*rum.*»**

Sunay bu kadarla da kalmamış, daha da ileri giderek emperyalistlere karşı direnen devrimci güçlere karşı polisi ve gericileri kışkırtmağa kalkışmıştır:

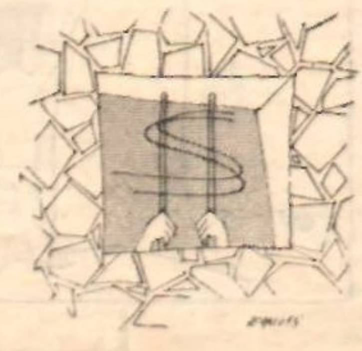
«Herhangi bir kaba kuvvet, Türk'ün geleneksel misafirper*verliğini* hiçe sayacak olursa, gösterileri halkımız tarafından telin edilmeli ve hareketleri kolluk kuvvetlerimizce önlenmeli veya süratle dağıtılma*lıdır. Toplum hayatımızın* medeni gelişmeler sağlayabilmesi için başka çare yoktur...»

Sunay'ın radyoda 20 dakika *süren mesajını dinleyenler,* haklı olarak, bu konuşmanın hangi etkiler altında yazıldığını merak etmeğe başlamışlardır. Önce Sunay'ın çevresi gözden geçirilmiştir.

Akla ilk gelenler, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri Cihat Alpan ve Cumhurbaşkanlığı Hukuk Müşaviri Prof. Faruk Erem olmuşlardır.

Prof. Erem'in uslubunu bilenler, Sunay'ın konuşmasını dinlerken yadırgamamışlar ve mesajın kimin tarafından kaleme alındığını anlamışlardır.

Fakat Çankaya'nın içinde olup bitenleri bilenler mesajın bu şekilde yazılmasında en büyük âmilin Cihat Alpan olduğunda müttefiktirler. Bir zamanlar Nasır Zeytinoğlu'nun Cemal Gürsel'in yanında oynadığı **«kuvvetli adam»** rolünü şimdi de Cihat Alpan oynamaktadır.

Alpan'ın son olarak kuvvet komutanlarının emekliye ayrılmalarında da önemli rol oynadığı bilinmektedir. Bilinen bir şey daha varsa, o da, Alpan'ın temsil ettiği ordu içindeki baskı grubunun bir süre sonra pek ele avuca gelmeyen Genelkurmay Başkanı Tural'ın da emekliye ayrılmasını ve yerine itaatkârlığı ile tanınan şimdiki *Kara Kuvvetleri Komutanı Or*general Memduh Tağmaç'ın getirilmesini sağlayacağıdır..

Mesajda, Amerikan 6. Filosu'nun Türk Silâhlı Kuvvetleri'nin *misafiri olduğunun* belirtilmesi de, Çankaya Grubu'nun şimdilik ordunun üst kademelerinde sağladığı kontrola dayanmaktadır. Zira mesajın met*ni, 30 Ağustostan iki gün* evvel Millî Güvenlik Kurulu'nun yeni kuvvet komutanlarının iştirakiyle yaptığı toplantıda tasvip görmüştür.

Ama, Amerikan 6. Filosu gerçekten Türk Silâhlı Kuvvetleri'nin misafiri midir? Mustafa Kemal'ın anti-emperyalist ordusu emperyalist bir donanmanın küstah askerlerine kucak açar mı? Mustafa Kemal'in Ordusu, Mustafa Kemal'e ihaneti hoş görür mü, affeder mi? Bunu zaman gösterecektir...

gerekebilir. Onun için işte, Rusya'ya karşı bağımsızlığımızı bihakkın koruyabilmenin ilk şartı, Amerikan bağımlılığından çıkmaktır diyoruz biz.

Hem sonra şu da var: Komünist ülkeler kuvvetlerini «kapitalizmin geri gelmesi tehlikesi» karşısında Çekoslovakya'ya çağırdıkları söylenen komünistleri bir kalemde vatan haini ilân edenler bu Amerikancı baylar değil mi? Demek ki kendi ihanet ilâmlarını kendi elleriyle kendileri çıkarmışlardır!

Çek komünistleri için kazdıkları kuyuya kendileri düşeceklerdir.

T. AĞAOĞLU

Millî gurur

Yaşar Kemal

İnsanlar çok kötü durumlara düşebilirler, milletler çok kötü durumlara düşebilir*ler. İnsanlar, milletler kötü durumlarından* ya kurtulurlar, ya da batıp giderler. Bunun ikisi de mümkündür. Ve dünyamızda olagelen işlerdendir. İnsanlar batmaz, milletler yokolmaz, çöküp dağılmaz diye bir şey yok. Tarih biraz da bir ölü milletler tarihidir. Bir önemli çağ yaşıyoruz. Halkların, kölelerin, tutsak milletlerin ayağa kalkıp hürriyetleri için canlarını dişlerine takıp döğüştükleri bir çağ yaşıyoruz. İlerde çağımızdan insanların en onurlu olduğu çağ, insanların en zalim oldukları çağ diye söz edecekler belki de.. Bir yanda tutsak Vietnam halkı bir insanlık, bir gurur âbidesi diker, insanlığa onur kazandıran mucizeler yaratırken, öte yanda Amerikalıların düştükleri insanlık dışı hal, barbarlık...

Çok *kötü durumlara düşmüş, tutsak* edilmiş, zulüm görmüş milletler var. Onuruyla oynanmış milletler. Onuruyla oynatan bir millet ne kadar onursuzsa, bir milletin onuruyla oynayan millet de o kadar onursuzdur.

Onurunu yitirmiş bir insan nasıl çürümüş, bitmiş, ölümün de ötesinde bir ölümdeyse, onurunu, MİLLÎ GURURUNU yitirmiş bir millet de öyledir.

Sömürgecilik, daha da çok çağımız sö*mürgeciliği insanları köleleştirme*, uşaklar yaratma düzeyi üstüne kurulmuştur. Çağımızda köleliğe karşı birçok millet döğüşüyor. İnsanlar kolay kolay köleliği uşaklığı kabul etmezler. Yalnız sömürgeciler milletler içinde bir bölük insan yaratmışlardır ki, milletlere baş belâsı yapmışlardır bunları, Bunlar komprador burjuvası dedikleri yozlaşmış, köleleşmiş, uşaklaşmış kişilerdir. Sömürgecilerin o millet içindeki maşaları, bekçileri, kullarıdır bunlar. Kompradorluk bir ekonomik güç olarak doğmuştur. Sonradan bir politik güç olmuştur. Bir yıldırma gücü. Sömürgeci ve kompradorlar bir milletin çürümesi için her şeyi yapmışlardır.

Türkiye geri kalmış bir memlekettir. *Ve çok yazık ki Türkiye sömürge olmuş bir* memlekettir. Çağımızda geri kalmışlıkla sömürgeleşmek çoğu zaman aynı yerdedir ve at başı gider. Ve sömürgeciler Türkiye üstüne dehşet bir plan uyguluyorlar. Bütün kan damarlarını kurutmak için var güçlerini seferber etmişler. Dini yozlaştırıyorlar. Yeşil sarığın eline politikayı vermişler, salmışlar ortalığa. Binlerce camide binlerce yıpratma, yıldırma, çürütme, yozlaştırma.. Kültürü *yok ediyorlar... Radyoları, sinema*sı, çocuk yayınlarıyla... Millî Gururu kırmak için de her şeyi yapıyorlar.

Amerikan donanması, dost adı altında geldi Dolmabahçeye demirledi. İstanbul işgalinde de gelmişler böyle dost adı altında, ciddî söylüyorum, gene böyle aynen, tıpkı dost adı altında gelip demirlemişlerdi. Yalnız arada bir fark var, o zamanki polisler, işgali protesto edenleri ne coplamışlar, ne de öldürmüşlerdi. Yani Türk polisleri demek istiyorum. Bu sefer Türk polisleri Türk gençlerini copladılar, kan uykularında öldürdüler. Bütün Türk milleti de bu cinayete seyirci kaldı. Cumhurbaşkanı seyirci kaldı. Millî Kahraman, CHP Lideri İnönü seyirci kaldı. Aydınları, askerleri, *işçileri, köylüleri seyirci kaldı. Muhale*fet partileri seyirci kaldı. Katiller ellerini kollarını sallaya sallaya ortalıkta dolaşıyorlar. Profesörler seyirci kaldı. Haaa, rektörler, yaaa, rektörler de seyirci kaldı.. Yaa, onlar rektör işte! Bakın hele şu millî viedana.. Ellerimiz, hepimizin elleri Türk bağımsızlığı uğruna savaşan gencecik insanın kanına bulandı. Bilmem ki, şu kanlı ellerimizi ne yapacağız? Nerdeyse 30 Ağustosta tekrar İzmire gelecek Amerikan de*nizcilerinin sırtlarını sıvazlayacak, belinize* kuvvet aslanlar, diyeceğiz. Şu kanlı ellerimiz başka ne işe yarar?

30 Ağustos'ta Amerikan denizcilerinin İzmir'e gelmesi.. Yaaa, İzmire gelmesi, ÇÜNKÜ SÖMÜRGECİLİĞİ MUSTAFA KEMAL ORADA DENİZE DÖKTÜ, Sömürgeciliğin bir meydan okumasıdır. Sen beni denize mi dökersin, ben de gelir kırk küsur yıl sonra, hem de bayramında senin bizi denize döktüğün yerde, sana meydan okurum. Bağımsızlık savaşı vermiştin sen değil mi? Al sana bağımsızlık savaşının sonunu. Bu yalnız Mustafa Kemale değil, yeryüzündeki bütün bağımsızlık savaşı vermiş, veren, verecek insanlara meydan okumadır. Bu, MİLLÎ GURURU kırmadır.. *Yoksa Amerikan gemilerinin tam 30 Ağustosta*, hem de İzmir'de ne işi var?

Biz milletler ölmez demedik. Tarih biraz da ölmüş milletler tarihidir. Çağımızda da bir çok millet ölecek.Ama MİLLÎ GURURUNU yitirerek ölmek... Milletler de, insanlar da insanlık onurları içinde ölebilirler.

Adalet Partisi'nde darbe

Sağcılar Demirel'i teslim aldı

Onur BARTU

DEMİREL, Adalet Partisi içinde kopan her fırtına sonrasında, yurt gezisine çıkmayı alışkanlık haline getirmiştir. Bu bakımdan, son Doğu ve Güney Doğu Anadolu gezisi de, **«Darbe»** olarak adlandırılabilecek AP içindeki son büyük hareket ile ilgilidir.

Demirel'in, Ağustos ayı başına kadar rasladığında selam vermemek için **«başını çevirdiği»** Mehmet Turgut'a son gezide iltifatlar yağdırması, hiç gereği yokken sinirlerine hakim olamayıp Seyfi Öztürk'ü paylaması, Et Balık Kurumu'nun sağladığı kamyonlar dolusu koyunun kurban edilmesinden sonra ayaklarına kurban kanı bulaştırmaya özel titizlik göstermesi dikkati çekmiştir. Bütün bunlara, Demirel'in kontrol altında bulundurduğu yayın organlarının düne kadar ateş püskürdükleri Mehmet Turgut'un icraatı ile ilgili haberlere geniş yer vermeleri de eklenince, AP'de bir şeyler döndüğü iyice belli olmuştur.

Haber alma kaynaklarının zorlanması, AP. içinde sağcı ekibin sessiz bir ihtilali başarı ile sonuçlandırıp Demirel'i teslim aldıklarını, **«Yeminli Grubun»** dağıldığını ortaya çıkarmıştır...

«Organize Ettiği yeminli grubun desteğinde» sağcılara karşı açtığı mücadeleyi sürdüren Demirel, parlamento'nun tatile girmesinden kısa bir süre önce ortak grup toplantısında ağır suçlamalarda bulunmuştur. Sağcıları ekarte ettiğini sanarak bu kez eski DP'lilere karşı yönelen Demirel, en güvenilir adamı Faruk Sükan'ın kasıtlı ilgisizliği yüzünden sağcıların darbe hazırlığını, darbe başarıya ulaştıktan sonra öğrenebilmiştir.

Demirel, eski DP'liler ile mücadele ederken, sağcılar AP gençlik kolları ile eski DP'lilere çengel atmışlardır. Bilgiç kanalıyla eski DP'lilere atılan çengel tutmuş ve Bayar'dan tam destek alınmıştır. Üniversite ve İstanbul olaylarını kullanan Mehmet Turgut da, AP. Gençlik Kolları dirijanlarını **«Türk Kültür Cemiyeti»** çatısı altında toplamayı başarmıştır. Bu arada, **«Trio»** nun üçüncü adamı Bozbeyli de, **«Yeminli Grup»** tan tek tek ilişki kurduğu kimseleri kendi saflarına almıştır. Bu çalışmalar sırasında, Kasım'daki AP. Büyük Kongresinden sonra **«Kabinede yapılacak büyük değişiklik sırasında bakanlıkların dağıtılışı sırasında yenilere yer verileceği»** sloganı büyük rol oynamıştır.

Gücünü **«Yeminli Grup»** tan alan Demirel, **dağılmaları sezmiş** ve olanları uzaktan **izlemeyi** daha uygun bulmuştur. **İşte bu** günler Demirel'in **en yalnız olduğu günlerdir ve Buğday sokaktaki** evinin orta katında sabahlara kadar içine düştüğü çıkmazdan kurtulabilmek için yollar aramıştır. Bu arada Aydın Yalçın, **«Yeminliler»** i tekrar bir araya toplayabilmek için Merkez Temsilciler Meclisi'nin son toplantısında harekete geçmeyi planlamıştır. Nitekim, Yalçın AP Merkez Temsilciler Meclisi'nde ağır konuşarak **«Bilgiç ve Turgut»** u suçlamış, toplantıda geçenleri de kurucusu olduğu YARIN Dergisinde kendi görüş açısı içinde yayınlatmıştır. Yalçın'ın bu çıkışı **«Yeminliler»** i bir araya toplayacağına, bir daha birleşmeyecek şekilde dağıtmış, hattâ Turhan Bilgin dahi **«Sağcıların»** yanında yer almıştır. Demirel, AP. Merkez Temsilciler Meclisi'ndeki olaylar ile büyük kongrenin arifesinde tek başına kalmıştır.

Son vuruşun da yapılarak darbenin tamamlanması zamanının geldiğine inanan **«Turgut - Bilgiç - Bozbeyli»** üçlüsü, iki kişilik bir heyetin Demirel'i ziyaret ederek kendisini tercihe zorlamasını kararlaştırmıştır.

Randevu isteğinde bulunulduğu an Demirel, kararını vermiştir. Sağcıların heyeti ile Demirel'in arasındaki görüşme pek uzun sürmemiştir. Demirel **«şartlı teslimi»** kabul etmiş ve yalnız **«İsmail Hakkı Tekinel ile Mustafa Gülcügil hakkında şefaat istemiştir.»** Sağcıların heyeti bunu kabul etmiş, fakat şefaat edilecek ikiliye Refet Sezgin'i de eklemek isteyen Demirel'e **«Hayır»** demiştir.

Büyük Kongre'ye iki ay kala AP.'de yönetimi ele geçiren sağcılar, kongre sonrası imzaladıkları bonoları nasıl karşılayacaklarını planlarken, alt kademe de **«Kuran'ın abdestsiz okunup okunmayacağı»** konusunda kıran kırana bir tartışmaya girişmiştir. Bir taraf, kuranın abdestsiz olarak sessiz okunabileceğini savunurken, karşı taraf kuranın sessiz okunamayacağını, çünkü bunun bir aldatma ve tanrı'yı kandırma olabileceğini ileri sürmektedir. Önümüzdeki günlerde AP'nin sağcı ve halen yönetimi elinde bulunduran kanadını savunur görünen gazetelerde bu konuda yayına geçildiğinde, **«Turgut - Bilgiç - Bozbeyli»** üçlüsü şu planı uygulayacaklardır:

Önce Aydın Yalçın harcanacaktır. Nitekim, dost olduğu günlerde Yalçın'ın bir montajcıya izin vermesi için Turgut'a baskı yaptığı açıklanmıştır. Yalçın'ın eşi bu iddiaya verdiği cevapta Mehmet Turgut'un **«Müzmin karıştırıcılık hastalığından mustarip olduğunu»** belirterek, Turgut'u **«bilgisizlik, acemilik, dar kafalılık»** ile suçlayıp,

—**«Bazan pek dertli numarasına girer** — Ah Nilüfer hanım, nedir bu eski Demokrat Partililerden çektiğim? Bunlar koca Partiyi nüfuz ticaretinden, adam kayırmaktan batırdılar. Hâlâ ıslah olmadılar, gene iş çevirmeye başladılar. Bakanlığa emir verdim, hiçbirini sokmuyorum içeriye — **diye sızlanırdın. Şimdi bakıyoruz, onlardan mutemed insan yok senin için.**

Şunu bil ki, bu çamur bizlere yapışmaz. Şimdiye kadar kimse bunda muvaffak olamamıştır. Etrafında dönen leş kargaları da bunu bilirler amma, Demokrat Parti'yi batırıp liderlerini ipe götürdükten sonra, sekiz yıldır onların ölülerinin sırtından midelerini dolduran bu takım, şimdi birer lokma karşılığı, senin başında uçuşmaya başladılar. Mevta haline geldiğinde seni de didikleyip satacaklardır, hiç şüphen olmasın.» demiş ve şöyle noktalamıştır:

—**«Şantajla tutunduğun sandalyan fena gıcırdıyor...»**

Sonra, Yalçın'ın her an AP.'den istifa edip Güven Partisi'ne gidebileceği haberi kulislere ve gazete bürolarına yayılmıştır. Böylece, **«Yeminli Grubun»** tam anlamı ile dağılması, yada etkisiz duruma getirilmesi sağlanacak ve büyük kongrede **«Sağcı Grubun»** listesi rakipsiz olacaktır. Genel Başkan Yardımcılıklarını Turgut, Bilgiç ve Bozbeyli paylaşacak ve Genel İdare Kurulunda, kabinede yapılacak değişiklik tartışılarak üçlünün göstereceği adayları Demirel, bakan ilan edecektir. Bugünkü kabine'den yeni kabineye Faruk Sükan, Ali Naili Erdem, İbrahim Tekin, Mehmet Turgut, Sadettin Bilgiç, Bahri Dağdaş ve Cihat Bilgehan intikal edecektir. Bu arada Demirel'e verilen söz gereğince, İsmail Hakkı Tekinel ile Mustafa Gülcügil de birer bakanlığa getirilecektir.

Daha sonra AP Ortak Grubunda birlik ve tesanüdün sağlanması çalışmaları hızlandırılacak ve yılbaşından önce DP'lilerin siyasi hakları verilecektir.

AP yönetimini ele geçiren **«Turgut - Bilgiç - Bozbeyli»** üçlüsü geleceği garanti altına alabilmek amacıyla, teşkilat çalışmalarına hız verecek ve CKMP'ye kayan AP Gençlik Kollarını organize ederek, sokak hareketlerinde inisiyatifi ele almak için bütün imkânları kullanacaktır...

60 - 70 kişi iken iki elin parmakları kadar sayıya inen **«Yeminli Grup»** yenilgiyi kabul etmemekte ve Büyük Kongre'de kozların paylaşılacağını öne sürmektedir. Yalçın'ın başkanlığında yapılan toplantılarda özellikle, Mehmet Turgut'u yıpratacak dokümanların değerlendirilmesi konusu üzerinde durulmakta, bunların kongrede mi, yoksa daha önce mi kamuoyuna sunulmasının yararlı olacağının kararı bir türlü verilememektedir.

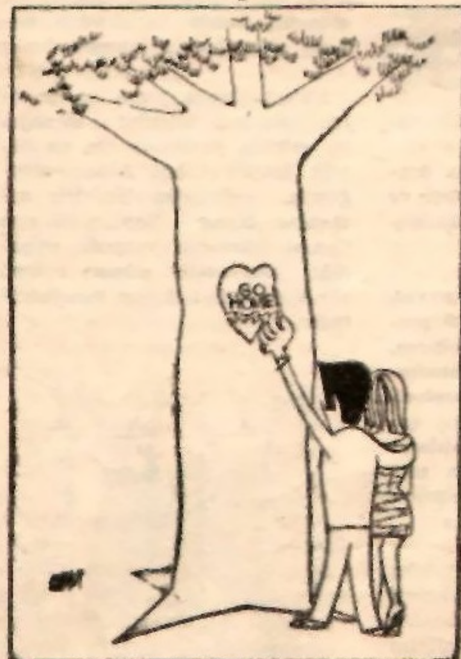
Uzun çekişmelerden sonra nihayet yıldızları barışan Mehmet Turgut ve Demirel

AP'de sağ hareketi yönetenlerden Saadettin Bilgiç

FERRUH BOZBEYLİ — 3 darbeciden biri —

KORKUYORLAR...

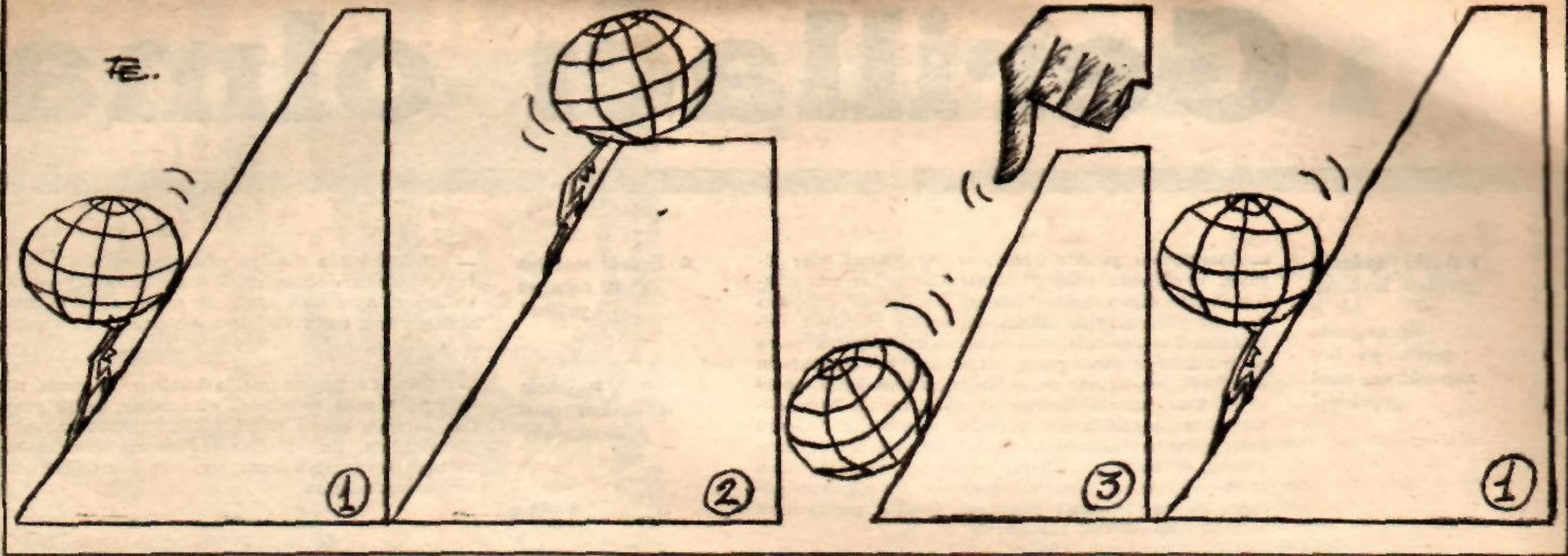
Gençlerden korkuyorlar... Çünki gençler bildikleri gençler değil artık... Yaşlandılar... Saçlarının bembeyaz kesilmediği ne devlet!.. Onlar ki, şanlı cumhuriyet devletinin Amerikan gemilerinden uğrayan abaza kopillere teşrifatçı haline düşürülmeğe kalkıldığını, devlet polisinin pavyon muhafızına döndürüldüğünü, Türk İzmir'in Gâvur İzmir'e çevrilmek istendiğini görüyorlar... Değil yaşlanmak, kahırdan ölmedikleri ne devlet!..

Gençlerden korkuyorlar... Çünkü gençler bildikleri gençler değil artık... Gençleştiler... Halk diye bir evrensel gençlik kaynağı var ya hani... O kaynaktan içiyorlar artık sularını... Gençleştiler... Yeni Türkiye'yi arıyorlar, yeni Türk insanını arıyorlar... Ve arayan bulur... Ve onlara engel olmağa kalkanlar belâyı, onlar da güzelim mevlâyı bulacaklar...

Karpuzun kırmızısından korkanlar, bindikleri lâgar beygirden Ebucehil Karpuzu gibi yere düştüklerinde cehlin ve korkunun ecele faydası olmadığını anlayacaklar.. Anlamağa başladılar da.. Onun için korkuyorlar...

İlkin Dolmabahçe'de düştü denize Washington karpuzunun kabuğu...

Can YÜCEL

Devrimci Eğitim Şûrası toplanırken...

Çetin ÖZEK

TÜRKİYE Öğretmenler Sendikası (TÖS) tarafından düzenlenen «Devrimci Eğitim Şûrası», 4-8 Eylül günlerinde Ankara'da toplanıyor. Türkiye'nin eğitim sorunlarıyla ilgili çalışmalar yapacak olan şûra, TÖS'ün yapı ve amacına, toplantının ismine uygun olarak, konuyu gerçek bir devrimci görüşüyle ele alacak ve sonuçlandırmaya çalışacaktır inancındayız.

Eğitimin devrimci açıdan ele alınması, eğitim sorunlarının devrimci bir düşünce içinde çözümlenmesi yolları üzerinde tartışılması ne anlama gelmektedir? Bir bakıma, eğitim konusunu teknik, kendi başına bir bütün olarak ele almayarak, eğitim sisteminin de oluşum biçimlerini saptayan tüm düzen sorunu içinde incelemek devrimci bir çalışmadır. Dünyanın her ülkesinde başka başka eğitim sistemleri oluşmakta, uygulanmaktadır. Eğitim sistemlerinin ülkeden ülkeye değişik olması, her ülkenin kendi toplumsal ve politik yapısının değişik olmasındandır. Bundan çıkan sonuç şu oluyor ki, her ülkenin toplumsal yapı koşulları eğitim sisteminin de belirli bir biçimlenmeye varmasını zorunlu kılar. Bir üst yapı sistemi olan eğitim elbetteki toplumsal yapının belirleyeceği bir biçime girecektir. Eğitim sistemi ile düzenin yapısı arasındaki bu zorunlu ilişkiyi kabul edince, eğitim konusundaki sorunları ve bu sorun çözümlerini de kendi başına düşünemeyiz, sırf eğitim sisteminde kendi başına bir devrim yapma çabalarının boşa olduğunu kavrarız. Eğitim sistemini tek başına ele alıp, bu sistem içinde değişikliklere gittiğimiz zaman, ortaya çıkan sadece basit bazı biçimsel değişikliklerden başka birşey olamaz. Bu biçimsel değişimlerin de bazı yararlı etkileri olabilir, fakat sorunu temelden, kökten çözümlemek imkânsızdır.

EĞİTİM genel anlamda, toplumun belirli bir kültür içinde oluşumunu, toplumun ortak amaçlar etrafında birleşmesini sağlayan araçtır. Eğitim insanı değiştiren ve yeni amaçlar etrafında oluşturan ilimdir. Eğitim insanı değiştiren ve o ülkenin ereklerine uygun bir biçim getiren bilgi dalı olduğuna göre, o ülkede insanın nasıl olması isteniyorsa ona bağlı olarak değişecektir. Toplumun insanları, o ülkede gerçekleşmesi istenilen tipe uydurulmak üzere belirli bir süreç içinde sosyalleştirileceklerdir. Sosyalleşme süreci içinde istenilen kültür ve düşünce biçiminin yaratılması yönünden en önemli görev eğitim örgütlerine düşmektedir.

Ülkede erişilmesi istenilen erekler, insanın nasıl biçimlenmesi gerektiği konusundaki istekler, görünüşte, siyasi iktidar tarafından saptanır ve eğitim sistemi de saptanan bu amaçlara uygun olarak yine siyasi iktidar tarafından düzenlenir. Demek oluyor ki, eğitim sorunları geniş ölçüde siyasi iktidar sorununa bağlı bulunmaktadır. Gerçekte siyasi iktidar da bu konuda sınırsız bir özgürlük içinde değildir. Çünkü, siyasi iktidarların da şu veya bu biçimde ortaya çıkışı kendi başına, tesadüfi bir biçimde olmamaktadır. Ülkenin toplumsal, ekonomik yapısı, belirli bir siyasi iktidarın, belirli bir politikanın yerleşmesine yol açmaktadır. Bu bakımdan, siyasi iktidarın eğitim sistemini istediği gibi saptayabileceğini sanmak da büyük hatadır. Belirli toplumsal yapı, belirli bir siyasi sistemi, belirli siyasi sistem de belirli bir eğitim düzenini kuracaktır.

SİYASİ iktidarın halktan yana, halkın elinde olduğu sistemlerde eğitim sistemi de, belirttiğimiz ilişkilerin sonucu olarak, halktan yana, ulusçu bir eğitim olacaktır. Buna karşılık belirli bir sınıfın azınlığın çıkarlarından yana, bu sınıfın politik aracı olarak biçimlenen siyasi iktidarların saptayacağı eğitim düzeni sınıfsal eğitim düzeni olacaktır. Yani azlık ve haksız sınıfların egemen olduğu düzenin doğallığı ve doğruluğu öğretinin temel konusudur ve insanların da bu düzene yatkın, bu düzene uygun düşünen, yerine göre düzenin bekçiliğini yapacak nitelikte yetiştirilmeleri, eğitimin amacıdır. Böyle bir düzen halka karşıt olduğu için, yapılan eğitim de halka karşıt, sınıfsal bir eğitimdir.

Belirttiğimiz bu sonuçların özellikle az gelişmiş ülkelerde geniş ölçüde etkili olduğuna inanıyoruz. Kapitalist yolla kalkınma heves ve hayalindeki az gelişmiş ülkelerde eğitim sistemlerinin katı ve kesin bir sınıfsal eğitim olduğu gerçektir. Yeni sömürgeciliğin boyunduruğu altındaki bu tür ülkelerde, düzen belirli egemen sınıfların çıkar düzenleri yeni sömürgecilik sistemine uygun düşmektedir. Kendi başına ayakta duramayan az gelişmiş ülke kapitalizmi kârını, emperyalist ülkelerin sömürüsünden pay almakta, sömürüye ortak olmakta bulmaktadır. Bu bakımdan bu sömürü düzeninin sürmesi, gerek yurt içi egemen sınıflar, gerek sömürücü emperyalist ülkeler için bir yaşayabilme şartıdır. Az gelişmiş ülkeler kapitalizmi, sınıfsal bilinçlenme ve sömürüye başkaldırma karşısında direnecek, başkaldıran emekçi halkların bir ölçü uysallaşmasını sağlayacak malî güce de sahip olmadığı için, sınıfsal bilinçlenmeyi önlemek en zorunlu amaç bilinmektedir.

AZGELİŞMİŞ ülkelerin egemen sınıfları eğitimi, bilinçlenmeye karşıt ve hiç değilse bilinçlenmeye yaramayacak bir araç olarak kullanınca, öğreti çok sıkı ve belirli şekilde sınırlandırılmış duruma girmektedir. Hattâ bu durum çok zaman, hukuk kurallarının emredici hükümlerine rağmen toplumsal bir gerçek olarak ortaya çıkmaktadır. Bilimsel bir çok gerçek, salt düzene karşı nitelikte bulunduğu için öğreti dışı bırakılmakta veya bilimsel gerçekler dışı olarak öğreti konusu yapılmaktadır. Kişiler, araştırıcı, tartışıcı, düşünen insanlar olarak yetiştirilmemekte, aksine bir takım kalıpları bellemiş teknisyenler olarak şartlanmaktadırlar. Bu bakımdan, kişilerin hepsinin okutulması, hepsinin okur yazar yapılması dahi sorunların çözümlenmesi açısından yeterli değildir. Önemli olan insanların hepsinin eğitilmesi değil, nasıl eğitildiğidir. Düzene göre şartlanmış olarak tüm nüfusun eğitilmesiyle ülke sorunlarının çözümleneceğini sanmak hayaldir. Ülkenin tüm kişilerinin ancak halkçı bir eğitimden geçmesi yararlı olabilir ki, böyle bir eğitim sistemi ancak halkçı bir düzende gerçekleştirilebilir.

TÜRKİYE de az gelişmiş bir ülke olarak aynı koşullar içindedir. Bugün şikayetçi olduğumuz, halka dönük olmayan eğitim, eğitilmek hususundaki fırsat eşitsizliği, emperyalist güçlerin kültürel baskıları, devrimci öğretmenlere kıyılması v.s. gibi sorunlar, çıkmazlar, eğitim sistemimizin veya eğitim sistemini yöneten bir kaç kişinin bozukluğundan doğmamaktadır. Eğitim sisteminin bozukluğu, düzenin bozukluğunun sonucudur. Gerçekte, mevcut eğitim sistemi, mevcut düzene uygun bir eğitim sistemidir, kendi içlerinde uyarlıdırlar. Bu nedenledir ki, belirli bir düzene dokunmaksızın eğitim sisteminde devrim yapılabileceğine inanmıyoruz. Düzenin her yanı düzgün de salt eğitim sistemi mi bozuktur ki, devrimin salt eğitim sistemi içinde yapılabileceği düşünülebilsin. Düzen aynı kaldıkça, eğitim sisteminde ne derece düzeltmeler yapılırsa yapılsın, eğitim sistemi yine temel niteliklerini sürdürecektir, bu konuda aranacak çareler boşuna olacaktır. Belirli bir düzen içinde eğitim sistemi üzerinde yapılacak değişimler boşuna bir göz boyamacılıktan öteye gitmemektedir. Osmanlı toplumunda ve daha sonra cumhuriyet döneminde eğitim sistemi yönünden giriştiğimiz bunca deney, uygulamasına çalıştığımız sistem, eğitimi bir yamalı bohçaya çevirmekten başka neye yaramıştır ve eğitimdeki sınıfsal nitelik azalmış mıdır? Aksine aracı burjuvazinin düzene egemenliği arttıkça, eğitimin sınıfsal niteliği de artmıştır. Kazara gerçekleştirilebilecek bir devrimci eğitim kuruluşu, düzene dokunulmadıkça, bu kuruluşa uygun temel yapı olmadıkça, düzen tarafından yabancı bir madde gibi dışa atılacaktır. Bunun en büyük deneyini Köy Enstitüleri ile Türkiye yaşamış değil midir? Anayasamızın emredici kurallarına rağmen öğretim özgürlüğü sınırlandırılarak da, siyasi iktidarın çizdiği sınırın dışına çıkıp, devrimci ve halka dönük eğitim yapmak isteyen öğreticilere kıyılmamakta mıdır? Bugün gene eğitim sorunlarını tartışmıyor muyuz bunca yıl sonra? Bütün bunlar bize salt eğitim içinde köklü devrim yapılamıyacağını öğretmedi mi?

BÜTÜN bunlardan çıkan sonuç, devrimin düzende olacağı ve eğitim ile eğitimi yapan öğreticinin devrimci güçler içinde görevlerinin önemidir. Öyleyse, genç devrimci arkadaşların dediği gibi, «eğitimde devrim değil, devrim için eğitim». Bu gerçek söz, eğitimi düzenle ve düzenin sorunlarıyla birlikte düşünmek, çözüm yollarını araştırmak zamanının geldiğini göstermektedir. TÖS'ün «Devrimci Eğitim Şûrasına», «devrimde eğitimin» yollarını araştıracak bir çalışma yapacağına inanarak umutla bakıyoruz, umutla bekliyoruz.

Gerillacı olma

• Acele yapılması gereken herhangi bir iş olmadığında gerillacılar boş zamanlarını nasıl geçirirler?

— Gerillacılar gündüz dinlenirler. Ayaklarını iyice yıkayıp, tırnaklarını kesip düzeltirler. Bu iş her gün mutlak surette yapılmalıdır. Ayakları, gerillacının «motoru» dur. Bu yüzden ayak bakımı son derece önemlidir. Gerillacılar boş zamanlarında bulundukları bölgenin pafta ve haritalarını inceleyerek bütün köy ve kasabaların isimlerini, her birinde ne kadar insan yaşadığını ezberlerler. Yine, paftalar üzerine bölgedeki ırmak, kuyu, nehir ve su kaynaklarının yerlerini işaretlerler. Çeşitli arazi parçaları arasındaki uzaklıkları, köprülerin, dehlizlerin ve trenlere sabotaj yapılması mümkün olan arazi parçalarının yerlerini öğrenirler. Bu bilgilerin önceden ve doğru olarak bilinmesi, savaşta gerillacılara hareket üstünlüğünü kazandırır.

• Yeni gönüllülere nasıl bir eğitim yaptırılır?

— Yeni gönüllüler ilk olarak «macheteros - bombarderos» olarak görevlendirilir ve gerillacıların yürüyüşlerine katılırlar. Daha sonraları yürüyüş ve ilerlemelerde gözcülük yapalar. Gerillacılara, cephane, su, malzeme v.b. taşırlar. Daha sonra karakollara, nöbetçi kulübelerine, çiftliklere yapılan saldırılara katılmalarına izin verilir. *Son olarak da, düşmandan yeter sayıda silâh* elde edildiğinde yada depolarından çalındığında, yeni gönüllüler silahlandırılarak birliğe gerilla savaşçısı olarak katılırlar.

• Bir hain nasıl yargılanır?

— *Yargılanacak kişiye daima savunma hakkı* tanınmalıdır. Normal savaşlarda uygulanan «harp divanı» yargılama usulü gerilla savaşlarında da kullanılır.

• Herhangi bir gerillacı hastalandığında, ne yapılır?

— Bir gerillacı hastalandığında, arkadaşları tarafından *kendisine güvenilen bir köylünün evine yerleştirilir.* Burada gerekli tedavisi yapılır ve mutlak surette silahlı gerillacılar tarafından düşmana karşı korunma tedbiri alınır. Aslında, hasta gerillacının konutun dışındaki herhangi bir yere saklanması çok daha güvenlidir. Böyle hallerde evde oturanlar sık sık hastanın yanına gidip kendisine gözkulak olmalıdırlar.

• Bir gerilla savaşçısı köylülere karşı nasıl davranmaladır?

— Köylülerden alınacak her türlü yiyecek maddelerinin karşılığı mutlak surette kendilerine ödenmeli ve ayrıca mal sahibine, böyle hareket etmekle mücadeleye yardımcı olduğu hatırlatılarak teşekkür *edilmelidir.* Gerillacılar gönüllü olarak köylülerin ellerindeki yatak, dolap, masa v.b. gibi eşyayı karşılıksız tamir etmelidirler. Onların sevgi ve şükranlarını kazanmak ve kendilerini mücadelenin amaç ve ilkelerine yaklaştırmak için tarlaların kenarlarına çitler yapmalı, mahsulü ekmeli ve yapabilecekleri herhangi bir el işini asla köylülerden esirgememelidirler. Böylece, köylüler de kendilerine yapılan bu yardımlara aynı şekilde karşılık vermek isteyeceklerdir.

• Düşmandan ele geçirilen bir şehir nasıl savunulur?

— Düşmandan alınan bir şehri savunmak için, oranın sanki duvarlarla çevrili bir kale imiş gibi hazırlanması gerekir. Bütün evler, aşağıda belirtilen şekilde birbirlerine zincirleme bağlanır: Binalar arasında haberleşme tünelleri açılmalıdır. Bunun için binaları birleştiren duvarlarda yüksekliği yarım metreyi geçmeyen karşılıklı oyuklar açılır. Bu oyukların genişliği ancak bir insan geçecek kadar olmalıdır. Bu oyukların mümkün olduğu kadar alçak olmasına çalışılmalıdır. Böylece oyuklardan geçenler çömelmek yada diz çökmek zorunda kalacaktır. Şayet oyuktan içeri giren kişi bir düşman askeri ise, *kendisinin öldürülmesi* çok daha kolay olacaktır.

Bütün bunlar bu şekilde birbirlerine zincirleme olarak bağlandıktan sonra, sokağa bakan evlerin ön cephesindeki duvarların da bir insan boyu yüksekliğindeki yerlerine oyuklar açılır. Şayet düşman askerlerinin silâhlarından çıkan kurşunlar kazaen bu oyuklardan geçse de, odadaki gerillacılara isabet etmeyecektir. Gerillacılar, bu oyuklar içinden ateş ederken bir sandalya yada benzeri bir eşyanın üstüne çıkmalıdırlar.

• Gerillacılar ele geçirdikleri şehir halkına ne yaparlar?

— Evdeki bütün mobilya ve benzeri eşya, değişik blokterketmelerinin kendi çıkarları bakımından gerekli olduğu hususunda gerillacılar ev sahibini ikna etmelidirler. Şayet ev sahibi binayı terke yanaşmazsa, zor kullanılarak binadan çıkarılır.

• Evdeki mobilya ve eşya ne yapılır?

— Evdeki bütün mobilya ve benzeri eşya, değişik bloklardaki binaları birleştirmek üzere barikat yapmak için kullanılır. Aynı blok içerisinde bulunan bütün konutlar mobilya, taş, tuğla v.b. ile birbirlerine bağlanmalıdır.

• Şehrin savunması nasıl düzenlenir?

— Şehri ele geçiren gerilla birlikleri arasında rütbesi en yüksek yada en kıdemli olan subay, çeşitli görevlerden sorumlu olmak üzere bütün birliklerden subaylar görevlendirir. Bu subaylar atandıkları bloklardaki konutların savunmaya hazır bir hale getirilmesinden ayrıca sorumludurlar.

• Gerillacılar düşman askerlerinin bloktan bloka ilerlemelerini nasıl önleyebilirler?

— Konutların damlarında gizlenen gerillacılar, düşman askerlerinin kendi blokları içerisindeki herhangi bir binaya girmelerini önlemek için devamlı olarak onları ateş altında tutarlar. Ayrıca, her konut içerisinde benzine daldırılmış yada bulanmış eski elbiseler ve kuru saman yada ot yığınları bulundurulmalıdır. Şayet konut düşman eline geçecek olursa, kolayca ateşlenebilir, düşman bir ölüm tuzağı ile karşı karşıya kaldığı gibi, ilerlemesi *de güçleşir.*

• Bir şehir yada kasaba bu şekilde ne kadar zaman savunulabilir

— Senelerce... İspanya İçsavaşı sırasında Madrit'teki üniversite sitesinde böyle bir savunma başarılı bir şekilde uygulanmış ve Franco birliklerinin ilerlemesi önlenmişti.

Şayet şehir dışındaki komşu gerilla birlikleri düşman saldırılarını yavaşlatmak yada başka taraflara çekmek imkânına sahip değillerse ve şehirde su yada diğer ihtiyaçların kıtlığı baggöstermişse, gerillacılar düşman hatlarının özellikle bir noktasına şiddetle taarruz ederek o kısmı yarıp dağlara kaçmalıdırlar.

• Bir gerilla savaşçısı için başlıca uğraşı ne olmalıdır?

— Bir gerilla savaşçısı için başlıca uğraşı «silah» tır. Gerillacı silahına, hayatını koruyan bir can yoldaşı gibi sarılmalıdır. Silahını daima temiz tutmalı ve iyice yağlamalıdır. Özellikle arazide bulunduğu zaman devamlı toza bulanacağından, silahını temizlemeyi asla ihmal etmemelidir.

Gerillacının bir yerde kalabileceği en uzun süre üç gündür. Üçüncü gün sonunda kamp mutlak surette bulunduğu yerden oldukça uzaktaki başka bir yere taşınmalıdır.

• Mükemmel bir gerilla savaşçısı haline gelebilmek için ne gibi niteliklere sahip olmak gerekir?

— Gerilla savaşçısının başlıca nitelikleri şunlardır:

a. *Tabanca, tüfek ve makineli tüfek kullanmasını bilmek,*
b. Bıçak ve pala kullanmasını bilmek,
c. Uzak bir mesafeden isabetli bıçak fırlatmasını bilmek,
d. Ata binmesini, bisiklet ve otomobil kullanmasını bilmek,
e. Bomba yapmasını ve fırlatmasını bilmek,
f. Telefon âletini kullanmasını ve telefonda konuşmasını bilmek,
g. Yazı makinesi (daktilo) kullanmak,
h. Kroki yapmak,
i. Az çok topoğrafya bilmek,
j. Plandan anlamak,
k. Yüksek sesle ıslık çalabilmek,
l. İple duvarlara tırmanabilmek,
m. Engebeli ve yürünmesi güç bir arazide bir kaç kısa mola *vermek suretiyle 12 saatlik yürüyüşler yapmak,*
n. Yüzme, kürek çekme ve deniz motoru kullanmasını bilmek,
o. Hızlı bir şekilde ağaçlara ve telefon direklerine tırmanmak,
p. *Motorlar* hakkında az çok bilgisi olmak,
r. Bir otomobili çalıştırmasını, bisiklet ve oto lastiklerini şişirip, çabuk bir şekilde değiştirmesini bilmek,
s. Mors alfabesini bilmek,
t. Küçük bir uçağın pervanesinin nasıl döndürüleceğini bilmek,
u. Bütün dinlere karşı toleranslı davranmak ve son olarak da yürekli, dikkatli, düşünceli, cömert olmak, maceradan hoşlanmak.

GERİLLACILIK şartları

150 soru 150 cevap

alberto bayo

• Yukarıda *sıralanan* yeteneklerin hepsine sahip olmadan bir kişinin gerillacı *haline gelmesi* mümkün müdür?

— Yukarıda sayılanlar, kendisinden en iyi hizmet sağlanan mükemmel bir gerillacıya ait yeteneklerin tümüdür. Her gerillacının bu yeteneklere noksansız sahip olabilmesi, her zaman imkân dahilinde olmayabilir. Örneğin, okur yazar olmamasına rağmen, Pancho Villa, mükemmel bir gerilla savaşçısı idi. Yukarıda sıralanmış olduğum yetenekler askeri akademilerde öğrencilere öğretilip verilmeli ve böylece kendileri vatanı istilaya kalkışan düşman askerlerine karşı etkili bir şekilde savaşabilmelidirler.

• Mükemmel bir gerilla grubu ne gibi malzeme taşır?

— Mükemmel bir gerilla grubu aşağıdaki malzemeyi taşır:

a. Sağlam potin ve çizme (kabaralı olanları tercih edilir.
b. Kalın çorap ve pantolon,
c. *Bir nehri geçerken, bir duvar yada bir başka engelin* üzerinden aşarken birbirlerine bağlanarak aynen bir zincir görevi yapan uzun ve sağlam bel kayışları,
d. Ceket,
e. Pusula
f. İyi kol saati,
g. Jilet, bıçak, kama,
h. Saç ve tırnak kesmek için makas
i. Sabun,
j. Tabanca, hafif makineli tüfek,
k. El bombası,
l. Dürbün,
m. Gerekli ilaçlar,
n. Kolları lastikle izole edilmiş kerpeten,
o. Balta,
p. *Pilli el feneri,*
r. Madencilerin başlıklarına taktıkları baş feneri,
s. Bu fenerler için pil,
t. El testeresi,
u. Değişik kalınlıkta tel ve misina,
v. Çakmak,
y. Hamak.

• Bu malzeme ve eşyalar gerillacılar için büyük bir ağırlık teşkil etmez mi?

— Evet, eder. Ne var ki, bu malzeme ve eşyanın çoğu, *gerillacılara sempati duyup hizmet etmek amacıyla bir*liğe katılan «yardımcı» yada «gönüllüler» tarafından taşınabilir. Yukarıda saydıklarım, bir gerillacının her an ihtiyaç duyabileceği malzemelerdir. Bu yüzden, bunların devamlı şekilde elde bulundurulup ihtiyaç duyulduğunda kullanılması ideal bir hareket olur. Birlikteki her gerillacının yukarıda sayılan malzeme ve eşyanın tümüne sahip olması pek de önemli değildir.

• Bir kasabaya saldırıya geçmeden önce ne gibi faktörler göz önünde tutulmalıdır?

— *Bir köy yada kasabaya saldırıya geçmeden önce* stratejik değer taşıyan her türlü bilgi toplanarak değerlendirilmelidir. Saldırıdan önce gerillacıların aşağıdaki hususları bilmeleri gerekir:

a. Köy yada kasaba içerisinde telgraf ve telefon hatlarının bulunup bulunmadığı,
b. Kasabada silahlı düşman askeri bulunup bulunmadığı, şayet varsa sayısı,
c. En yakın düşman yedeklerinin yerleri,
d. Köy yada kasabada gerillacıları destekleyenlerden ne kadarının silahlı olduğu,
e. Köy yada kasabada kısa dalgalı bir verici telsiz cihazının bulunup bulunmadığı,
f. Vatan haini ve gerillacılara hizmet edenlere eziyet ve işkence edenlerin ad ve adresleri,
g. Köy ve kasabaya en yakın demiryolu ve karayolu köprülerinin *yerleri* ve bunların ne şekilde savunulduğu,
h. En yakın hava alanının uzaklığı,
i. Şayet varsa, tren ve otobüslerin köy yada kasabadan geçiş saatleri,
j. Bölgenin topografik durumunun dikkatli şekilde gözden geçirilip saldırıyı kolaylaştıracak daha başka faktörlerin olup olmadığı...

Bütün bu bilgiler elde edilip stratejik açıdan değerlendirilmek üzere harekât bölümüne sunulduktan sonra bir kere de saldırıya katılacak olan gerillacıların *önünde teker teker konuşulup tartışılır.* Bu bilgilerin tümü elde edilmeden de bir saldırıya kalkışmak daima mümkündür. Ne var ki, gerillacılar ne kadar stratejik değer taşıyan bilgiye sahip olurlarsa, başarıya ulaşma şansları da o kadar yüksek olur.

• Bütün bu bilgiler elde edildikten sonra harekât nasıl yürütülmelidir?

— Önce saldırının başlama saati kararlaştırılır. Herhangi bir özel göreve atanan mangalar, yada gruplar seçilip gerekli malzeme ve silahlarla donatılır. Bu özel grup yada mangalar diğer grupların görevlerini ne şe*kilde yerine getirdiklerine aldırış etmeksizin son süratle* kendi görevlerini yürütmelidirler. Köy yada kasabanın her iki tarafındaki telgraf yada telefon hatları iki ayrı manga tarafından kesilir. Gerillacılar bazı köylülerin ellerinde silah bulunduğunu önceden öğrenmişlerse, saldırı sona erince bu kişilerin evlerine gidilip silahlar toplanır. Aynızamanda diğer gruplar da köydeki bütün hain ve ispiyoncuları toplar.

Bütün bu yukarıdaki işlemler son süratle yapılmalıdır. Gerillacılar görevlerini ne kadar hızlı yürütürlerse başarı da o kadar büyük olacaktır. Çünkü saldırının süratli bir şekilde yürütülüp görevlerin en kısa zamanda başarılması, düşman askerlerinde gerillacıların disiplinli savaşçılar olduğu kanısını uyandıracak, onların morallerini yıktığı gibi, gerillacıların kendilerine olan güvenlerinin artmasını da sağlayacaktır. Harekât tamamlandıktan *sonra gerillacılar, daha önce kararlaştırılan* bir noktada motorları çalışır halde bekleyen araçlarla bölgeyi terkederler.

• Köylülere karşı âdi suçlar işleyen gerillacılara ne yapılmalıdır?

— Hırsızlık yapan, ırza geçen, yada benzeri âdi suçları işleyen gerillacılar derhal Harp Divanına verilmeli ve suçlulukları kanıtlandıktan sonra vakit geçirmeden kurşuna dizilmelidir.

• Kurşuna dizilme işlemi nasıl ve ne zaman yapılmalıdır?

— Suçluların kurşuna dizilmesi en çok sayıda bir kalabalığın olayı görebileceği bir saatte yapılmalıdır. Kurşuna dizilme olayları çeşitli yayın organlarıyla geniş çapta işlenmeli ve halk yığınlarının duyması için elden gelen her şey yapılmalıdır. Birlikten bir subay infaz yerinde bulunan halka «kurşuna dizilecek kişinin ırza geçme, cinayet, hırsızlık yada hareketin ilkelerine karşı bir suç işlediği ve bunun cezasını mutlaka ödemesi gerektiği» şeklinde bir konuşma yapmalıdır. Aynızamanda, gerillacıların ahlâk ve disiplin konularında son derece titiz olduklarını, başıbozuk bir eşkiya topluluğu olmadıklarını, aralarında utanç verici suç işleyen her kim olursa olsun bunu mutlak surette hayatıyla ödeyeceğini de sözlerine eklemeyi unutmamalıdır.

Gelecek Hafta : SAVAŞ ve DİRENME

Türkeş'in Komando Kampında olup bitenler!

CKMP LİDERİ ALPARSLAN TÜRKEŞ — Heil Başbuğ! —

• Siyasi Partiler Kanunu partilere komando eğitimini yasakladığından Türkeş partiyi kurtarmak için kampın yönetimini MTTB'ye devretti, ama ipler yine Başbuğ ile adamlarının elinde...

Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisi'nin gençlik için komando kampları kurduğu yolundaki ilk haber İzmir'den gelmişti. Bu haberi, Cumhuriyet Gazetesi'nde yayınlanan bir röportajı izlemiş ve kamp olay konusu olmuştu. Ta ki, CKMP Başbuğu Alparslan Türkeş'in 19 Ağustos tarihli gazetelerde «komando kampları» ile ilgili demeci çıkana kadar...

Başbuğ diyordu ki, demecinde:

«— Gençlik kolları çeşitli sportif ve kültürel faaliyette bulunuyorlar. Bu arada kendilerine judo öğretiliyor. Komünistler memleketi sahipsiz samp da sokak hakimiyetini kuramazlar. Onların anlayacağı dilden konuşacak memleketçi, milliyetçi çocuklar vardır. Bunun için gençlerimizi mücadeleci olarak yetiştiriyoruz.»

Haberi veren gazeteler, demecin ardından şu mütalâayı ekliyorlardı:

«— Türkeş'in bu konuda verdiği bilgiye göre, bini aşkın genç, genel idare kurulu üyesi Dündar Taşer'in nezaretinde Ankara ve İzmir'de bulunan komando birliklerinde her gün eğitime tâbi tutulmaktadır. Türk Silahlı Kuvvetleri'ne bağlı Eğridir Komando Okulu'ndaki eğitimin eşi, CKMP'li gençlere uygulanmaktadır.»

CKMP'deki çalışmalar bununla kalmıyordu. CKMP'nin adını ve amblemini değiştirmek için yoğun bir çalışma yapan Başbuğ ve arkadaşları, amblemin «üç hilal» olmasında karar kılmışlardı. Partinin adı için de:

— Dokuz Işık,

— Milli Hareket Partisi,

— Milliyetçi Köylü Partisi

isimleri üzerinde duruluyordu.

Başbuğ Türkeş'in, iktidarı ele geçirmek için Hitler'in yolundan yürüdüğü bu son gelişmelerle açık seçik ortaya çıkmıştı. Komando birlikleri Hitler'in kahverengi gömlekli SA'larının yerini tutacak, bir merkezden fışkıran üç hilalli amblem ise Hitler'in gamalı haçının islam âlemine adaptasyonu olacaktı!

Türkeş ve kafadarları Hitler'in yolunda kazadımları ile ilerlerken aklı eren birinin uyarısı karşısında birdenbire paniğe kapıldılar.

Zira, Siyasi Partiler Kanunu'nun 107. maddesi «askeri nitelikte partiler kurulamaması» başlığını taşıyor ve şöyle diyordu:

«Siyasi partiler, askerlik, savunma veya sivil savunma hizmetlerine hazırlayıcı eğitim ve öğretim faaliyetlerine girişemezler.»

Aynı maddenin bir sonraki fıkrasında da şöyle deniyordu:

«Siyasi partiler üyeleri için üniforma veya hariçte takılacak kolbağı ihdas edemezler.»

Yine Siyasi Partiler Kanunu'nun 126. maddesi, bu yasağa aykırı davrananların 5 yıla kadar hapsedilmelerini öngörüyordu.

Dahası da vardı. Eğer bu yasaklar merkez karar organlarının, yani genel yönetim kurulunun, merkez yürütme kurulunun, parti meclis grubunun yada büyük kongrenin kararlarıyla ihlal edilmişse başsavcının Anayasa Mahkemesi'nde açacağı dava sonunda CKMP'nin kapatılması da mümkündü...

CKMP Karargahı kurmayları, durumun vehametini farkeder etmez kendilerini hapisten, partiyi de kapatılmaktan kurtarmak için yeni çareler aramışlar ve çok geçmeden de bu çareyi bulmuşlardır.

Başbuğ Türkeş, derhal Milli Türk Talebe Birliği İkinci Başkanı Attila Özer'i çağırtarak şu direktifi vermiştir:

«— Komando kamplarının Milli Türk Talebe Birliği tarafından kurulduğu lanse edilecek ve kamplarla CKMP arasında ilinti kurulmamasını sağlayacak her türlü tedbirler alınacak...»

Ayrıca, Dündar Taşer'in yönetimindeki komando kampını CKMP'nin yönetimi dışında gösterme için Dündar Taşer şeklen ikinci plana çekilmiş ve Emekli Albay Reşat Gökman ile alelacele temasa geçilerek kendisi Ankara - Eskişehir yolunun 25 inci kilometresindeki Devlet Karayolları Dinlenme Parkı yanında kurulan komando kampının komutanlığına atanmıştır. Dinlenme parkının Ankara yönünde bulunan tarlanın içine bir yarım ay şeklinde sıralanan çadırların başında komutanlık çadırı bulunmakta ve onun önünde de büyük bir tabela yer almaktadır:

«MTTB - MİLLİYETÇİ TOPLUMCULAR»

Yani, nasyonal sosyalistler!

Dündar Taşer'in vizesiyle kampa girebilen gazetecilere verilen bilgilere göre, komando çalışmalarına yüze yakın genç katılmakta, herkes sabah saat 6'da uyandırılmakta, sabah namazı kılındıktan sonra kahvaltı yapılıp yürüyüşe çıkılmakta, yürüyüş dönüşü judo, atıcılık, boks, güreş çalışmaları yapılmakta, geceleri ise milliyetçilik üzerine konferanslar verilmektedir.

Oysa, kampta durum hiç de sağcı gazetecilerin yazdığı gibi değildir. Nitekim, geçen hafta Ankara - Eskişehir yolunun 25. kilometresine giderek kampı tam 24 saat süre ile aralıksız göz hapsine alan bir ANT muhabiri tesbit ettiklerini şöyle anlatmıştır:

«Kampta sabahları 7.30'da komutan yardımcısı görevini yürüten genç, elindeki düdükle yarım ay şeklinde sıralanmış çadırların ortasına gelip durdu. Uzun uzun düdük çaldıktan sonra bağırdı:

Prof. Marcuse'ün tezlerine cevap

Profesör Marcuse tezlerinde yanılıyor. Devrimin temel gücü gerek çoğalmasıyla, gerek artan tarihsel görevi ile işçi sınıfıdır.

10 Milyon'dan fazla işçi Fransa'da fabrikaları işgal edip sokağa dökülürken Herbert Marcuse'ün kitabında «işçilerin gittikçe güçsüz kaldıklarını ve boyun eğdiklerini» okumak şaşırtıcıdır. (Tek Boyutlu İnsan, Minuit Yayınları)

Marcuse'ün tezi üç önyargıya dayanıyor : Devrim kavramının sınırlı bir tanımlanması -işçi sınıfının daha da dar bir tanımlaması- kapitalist sistemin iç çelişkilerinin tahrip edilmiş bir tanımlanması....

Devrim, kaynağını, Marx'ın XIX. yüzyıl ortalarında en gelişmiş kapitalist ülke olan İngiltere'nin çelişkileri üzerindeki incelemesinden alır. Marx bu şekilde devrimin bütün ülkelere ve çağlara geçerli bir tanımlamasını yaptığını iddia etmemiştir. Marcuse'ün genellemesi ise Marx'ın düşüncesinin dogmatik bir yorumuna ve biçim değiştirmesine dayanır.

Marx'ın amacı uygulayıcıdır, dünyanın çehresinin değişmesine dayanır. Teorisi de ancak uygulamanın (pratiğin) ışığında kavranabilir. Marxizmin amacı, insana tarihinin tam sorumluluğunu verebilmektir. Bu tarihin öncülüğünün yöntemlerini ortaya koyan bir dünya görüşüdür. Marx her devirde ve her ülkenin kendine özgü koşullarında mümkün olanı var olan çelişkilere dayanarak kesin olarak bulmamızı öğretir. Marksist, Marx'ı yorumlayan bilge kişi değildir. Marksist Marx'ın tezlerini yeterli ölçüde bilerek ülkesinin ve çağının çelişkilerini kavrayacak kişidir.

Marcuse'ün devrim ve işçi sınıfı tanımlamaları sınırlı kalıyor.

Marx sosyal bir sınıfı hiçbir zaman hayat seviyesi ile tanımlamıyor: Bir otomobil, bir televizyon yada bir buzdolabı bir işçinin işçi niteliğini tüketmez.

Çağımızda teknolojinin gelişmesi ile bilimin aracısız bir üretim gücü olması sonucunda işçi sınıfı önemini ne nitelikçe ne tarihsel görevi yönünden yitiriyor, tam tersine nicelik ve nitelikçe gittikçe gelişiyor.

Önce gittikçe artan teknisyen, mühendis ve araştırıcıların -işbölümcü işçi'yi- bütünlemesi, idari işlerde ve hizmet sektöründe hesap makinaları kullanan memurlarla gittikçe otomatizasyona (az işçi ve elektronik idare) giden fabrikalarda çalışan işçiler birbirlerine yaklaşıyor.

Önemli diğer bir unsur : Tarımda makinalaşmanın sonucu tarım işçilerinin büyük çoğunluğu (traktör sürücüleri örneğin) fabrika işçilerine çok yaklaşıyorlar.

Profesör Marcuse üçüncü bir sorun koyuyor ortaya : bu işçi sınıfı sanayileşmiş ülkelerde devrimci görevini yerine getiremez. Bu da bir önyargıya dayanıyor: işçi sınıfı bugün kazandığı geniş anlamla artık kendini kapitalist sisteme karşı çıkaran çelişkilerin bilincine varamaz, çünkü çelişkiler gittikçe ortadan kalkmaktadır.

Halbuki üretim güçlerinin bugünkü gelişmesinde kapitalizm, Marx'ın ortaya koyduğu üretim ilişkileri arasındaki çelişkilerin üstesinden gelemediği gibi, Marx zamanında var olmayan yeni çelişkiler ortaya çıkarak eskileri daha belirgin ve kesin duruma sokmuşlardır.

İşçiden görevinde maksimum kendi kendine karar verebilme yeteneği ve üretim araçlarını ellerinde tutanlara karşı şartsız bir itaat isteyen bu irrasyonel sistem gittikçe dayanılmaz ve edilgen bir hal almaktadır.

Üretimin anlamının ve sonuçlarının belirtilmesine etkin olmak isteği öğrenci dileklerinin ve işçi sınıfının bilinçli amaçlarının ortak yanıdır. İlişkilerinin sorunu da rekabet ve bağlılık diye ortaya konamaz (karşıtlık diye hele hele hiç konamaz). İşçi hareketi ve öğrenci hareketleri bir bütünün kesitleridirler

Marksizm dünyanın devrimci değişiminin en etkin teorik aracı olarak kalıyor. Önce sistemin yeni çelişkilerinin teorik belirtilmesinde bir bilimsel metod olduğundan, sonra da bu çelişkilerin çözülmesi için gerekli güçleri ve onların örgütlenişini bilimsel bir metotla ortaya koyabildiğinden, işçi sınıfının yeni şart ve biçimlerde neden en etkin devrimci güç olduğunu gösterdiğinden...

Roger GARAUDY

Ankara civarındaki CKMP - MTTB Komando kampının uzaktan tele-objektif ile çekilmiş resmi

DÜNDAR TAŞER
— Komandocu başı! —

— Arkadaşlar, uyanalım!

Kamp Komutanı Emekli Albay Reşat Gökman gün doğarken uyanmış ve her sabah olduğu gibi Eskişehir yönüne doğru yürüyüşe çıkmıştı. Uyku tutmayan yada ot yataklar üzerinde bir türlü uyuyamayan bir kaç kişi ise dinlenme parkının büfesinde demli çaylarını içiyorlardı. Elinde düdük olan genç, komutan çadırındaki pikaba bir mehter marşı koyduktan sonra elindeki düdüğü tekrar öttürdü.

Gene kimse aldırış etmemişti. Saat 8.30'a doğru güneş iyiden iyiye yükselmiş ve çadırların içini hamama çevirmişti. Nihayet çadırların kapıları tek tek açıldı ve gençler dinlenme kampının çeşmesine doğru yürüdüler. İçlerinden namaz kılanını göremedik.

Kampın yüz kişilik olduğunu söylemişlerdi ama içtimada sadece 40 kişi vardı. 14 çadırdan ise birinin kapısı hiç açılmamıştı. O çadırın silah deposu olduğu anlaşılıyordu.

Kısa bir yürüyüşten sonra judo oyunları üzerinde çalışıldı ve iş atıcılığa geldi... Onun için de CKMP-MTTB komandoları taa tepelerin ardına gitmişlerdi. Çok uzaktan silah sesleri geliyordu...

Öğle yemeğinden sonra ağaçların altında uzun uzun yattılar. Bir grup «kâğıt» oynadı, bir grup tartışmalar yaptı ve öylece akşamı ettiler.

Havanın serinlemesiyle birlikte dinlenme kampına Ankara'dan otomobiller gelmeye başladı. Otomobillerin çoğunda çiftler vardı. Akşam yemeği yenilmiş, hava kararmıştı. Sağ baştaki çadırın önünden ateşten alevler yükseliyordu.

Gençlerin bir kısmı dinlenme parkının büfesinde soğuk biralarını yudumlarken, bir kısmı da ağaçların arasında kayboldu... Bu sırada karayollarının dinlenme parkına gelen otomobillerin, alışılanın aksine kısa bir süre sonra kaçar gibi uzaklaşmaları dikkatimizi çekti. Yola inip bir otomobili durdurduk. Direksiyonda genç bir adam vardı.

Gazeteci olduğumuzu söyledik ve sorduk:

— Niçin hemen gidiyorsunuz?

Genç adam:

— Ben, dedi, makine mühendisiyim. Şu yanımda gördüğünüz kadın da bir ay önce evlendiğim karımdır. Parka geldiğimiz andan itibaren izaç edildik. Hattâ içlerinden biri «Hadi bakalım, tüyünüz kuru iken alın voltanızı» **demez mi? Baktım, başım belâya girecek. Gidiyoruz işte... Bunlar milliyetçi komando imişler... Hayırlısı olsun, ne yapalım!**

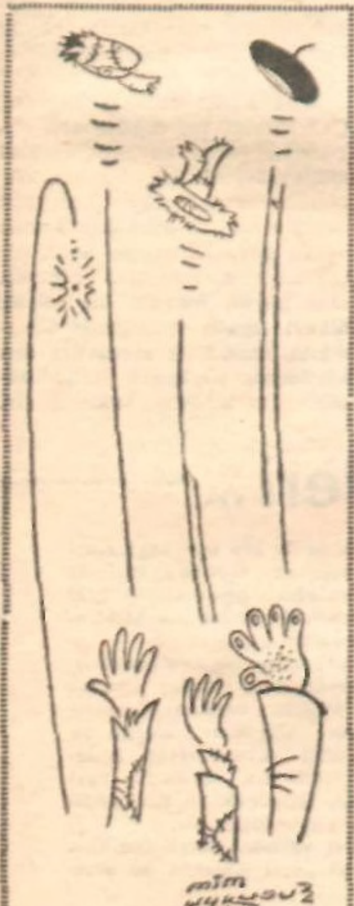
Komando kampının pikabı geç saatlere kadar mehter marşları çaldı ve sabah gün doğarken parkın büfesinden çıkarılan on kasa boş bira şişesi yolun kıyısına üst üste kondu!»

İlk bakışta komando kampı ile bira kasaları arasında bir ilişki kurmak zorsa da, Hitler'in iktidar hareketini Münih birahanelerinde tezgâhladığını bilenler için hiç de yadırgatıcı değildir,

Başbuğ Türkeş ve diğer CKMP yöneticileri, komando kampını MTTB'nin üstüne yıkmak suretiyle hapsedilmekten ve partinin kapatılmasına sebep olmaktan kurtulmuşlardır. Ama bu defa da MTTB'ni tehlikeye düşürmüşlerdir. Zira, Cemiyetler Kanunu'nun **«Memnu Hükümler»** faslında yeralan 11. madde aynen şöyle demektedir:

«MADDE 11 — Cemiyetler, askerliğe hazırlayıcı talim ve terbiye işleri ile meşgul olamazlar. Ancak, İcra Vekilleri Heyeti bu işlerden bir kısmı ile meşgul olabilmek selahiyetini münasip gördüğü cemiyetlere verebilir.»

Milli Türk Talebe Birliği ise Cemiyetler Kanunu'na tabidir ve gençleri komandocu olarak yetiştirmesi için bu birliğe İcra Vekilleri Heyeti tarafından verilmiş özel bir yetki belgesi de yoktur...

Şapka devriminin 43. yılı kutlandı!

POLİTİKA VE ÖTESİ — mehmed kemal

Yeme de yanında yat !..

Sosyalizm milli üniteler içinde yapılıyor. Enternasyonal üniteler içinde sosyalizm niteliğini bu dönemde yitirdi. Yada bir dönem öyle görünüyor. Sovyet ekonomisi endüstrisinin zirvesine çıkmıştır. Sovyet sosyalizmi büyük endüstri sosyalizmi olacaktır. Ama özellikle geri bırakılmış ülkelerin sosyalizmi büyük endüstri ülkelerinin sosyalizmine benzemiyecektir. Nasıl kapitalizmin geri kalmışlığı varsa, iktidarda bir sosyalist parti dahi olsa, sosyalist ülkeler arasında da sosyalist ekonominin ulaştığı noktaya erişmek için geri kalmışlık vardır. Gözlemlerimiz ve elimizdeki rakamlar böyle gösteriyor.

Castro, Siera Maestra'dan indiği zaman :

«— **Nerde partin?**» diye sormuşlardı.

Cevabı :

«— Dağdan inen örgütlenmiş silahlı arkadaşlarım.» olmuştur.

Che Guevara, Bolivya dağlarında savaşırken tuttuğu günlüğünde :

«— Bana en büyük güçlüğü Bolivya Sosyalist Partisi çıkarıyor...» diye yazıyordu.

Adlarını sıraladıklarım, sosyalizmi, ulusal üniteleri içinde kurmaya çabalıyan insanlar. Elbetteki büyük güçlüklerle karşılaşacaklardı. Çabalarının başarıya doğru ulaşmasını anlatırlarken, diyorlardı ki :

«— Biz Devrimciler, köylülerin arasına girdiğimiz zaman, önce köylü olduk, köylüler ondan sonra Devrimci oldular.»

Nasıl da yorulmuşlar.

1965 yılında bir Bulgar Parti yöneticisi ile koşuyordum :

«— Kooperatiflerin içinde bizler, bizzat çalışmaya başladığımız zaman verim artmıştır. Karşıdan kumanda verir gibi konuştuğumuzda verim hep düşmüştür...» dedi.

Kitaplar sosyalizmi çok güzel yazar. Okuyan her genç adamın hayalini süsleyen tatlı bir düştür sosyalizm. Ama kitapların kalıpları içinde kaldığı sürece uyur, hayatın içine girdiği zaman yaşar. Türk sosyalizminin 60 yıllık bir geçmişi var. Hangi siyasi akım bu kadar az iz bırakarak yorulmuştur. Prens Sabahattin Beyin güdük ve yoz «Ademi merkeziyetçiliği» bile kısa bir süre iktidara gelme olanağını bulmuştur. Ya bizimkiler, 1920'lerde, İstanbul'dan Ankara'ya, (Aferin) diye telgraf çekiyorlardı :

«— Siz savaşın, biz gelir kitapları size öğretiriz...»

Biz içine iyice giremediğimiz için, kitap, Yunan denize döküldükten sonra İzmir İktisat Kongresinde kapitalizm oluvermiştir. Hadi ondan sonra gelsin 141 - 142... Çetin Özek meseleyi ne güzel de koymuş ortaya... 1950'lerde, toprağına sıkı sıkıya sarılan Anadolu mütegallibesinin arkasından koştuğu Bayar - Menderes ikilisinin iktidara gelmesinden yanaydık. Çünkü birazcık siyasi özgürlük vereceklerdi. Önce söylettiler, sonra 1951'lerde çıkardıkları Ceza Kanunu değişikliği ile bütün arkadaşlarımızı içeri tıktılar. Kimsenin sesi bile çıkmadı. Bir avuç yürekli insandı onlar. Yattılar, gık demediler, çıktılar.

Sosyalizmin karıları paylaşma gibi anlatılması epeyce masraflı olmuştur Türk Bütçeleri için... Ama artık kimse tınmıyor. Hatta masrafın karşılığı gibi de anlamıyor. Ortanın solundan, şurda burda bugünedek bekliyen aydınların hepsi sahip çıkma hevesinde, sosyaizme...

«— Sosyalizm mi, efendim bizim olsun...»

«— Peki sizin olsun, ama nasıl olsun?»

«— Efendim, milli olsun...»

Biz gayr-ı milli olsun mu diyoruz. Biz bütün dünyada sosyalizmin ulusal üniteler içinde yapıldığını söylüyoruz. Ne gücümüz varsa, onu ulusal ekonominin içinde, halk yararına kullanalım, diyoruz. Mevcut endüstrinin yüzde 65 inin üstünde bulunanı devletin elinde. Hükümet te egemen çevre kesiminin elinde. Birinden artanı ötekine yediriyor. Bunu yedirmeden, nasıl halkın çoğunluğunun yararına kullanacağız? Biriken artık değerdir bu... Bunu iktidarın beslemek istedikleri kullanırsa adına özel teşebbüs derler, halkın yararına kullanılırsa sosyalizm olur.

Rus yardımı alan Demirel, yarın dönüverirse de:

«— Bunu oy aldığım büyük kitlenin yararına kulanıyorum...» derse ne yapacağız? Avuçlarımızın içi çatlayıncıyadek onu da mı alkışlıyacağız? Ona da mı sosyalist diyeceğiz? Ben 1945'lerden önce, sosyalistlere deli gömleği giydirenlerin çoğunun baştacı edildiğini gördüm de, çekiniyorum.

Benim kuşağım, sosyalizmin şiirle geleceğini sanıyordu. Biraz ucu göründüyse, o gün yazılan şiirlerin ve eziyet çeken şairlerin ömrü vardır içinde. Behice Boran'ın kitabı yol göstericidir. Anayasa çerçevesinde, elimizdeki olanakları kullanarak, ne yapacağımızı gösterelim, geçmişteki hatalı dırdırları bir kenara itelim, diyor. Heveslenenlerin kursağında kalır. Birinin dağı, ötekinin uzun yürüyüşü bu milli üniteye uymuyor. Bizim elimizde dağdan, uzun yürüyüşten de güçlü bir Anayasa var. Bunu, bütün elimizdeki güçle, savunarak kullanabiliyor muyuz? Bu Anayasa'ya dayanamıyan onlardır. Tahrip edecek olan da onlardır. Tahrip ederler de, bizi Anayasasız korlarsa, başlarına kaynar su dökülecekler de onlar olacaklardır.

İktidar olarak bütün hataların başının sosyalizm olduğunu sanmak, iktidar beceriksizliğini sosyalistlere yüklemek, Anayasa olanaklarını kullananları kışkırtmacılıkla suçlamak, Anayasa gereklerinin hiç birini yerine getirmemek ve ondan sonra da **«Bunlar bozgunculuk yapıyor»** demek, dış ticaret açığını biz veriyormuşuz, döviz kaynaklarını biz tüketiyormuşuz, özgürlükleri biz kısıyormuşuz gibi bize kızmak, esnaflarla, yeşil sarıklıları örgütliyerek aydınların üstüne salmak, sonra dönüp yakınmak...

«— Sokak kazanırsa komünizm gelir!..»

Siz, dağdan, belden ovadan gelmediniz mi?

İyi vallahi, yeme de yanında yat!..

ÇEK GENÇLERİ SOVYET TANKLARINI PROTESTO EDİYOR
— Prag'taki direniş Moskova'da ses verdi —

ÇEKOSLOVAK KRiZi NASIL SONUÇLANACAK

Hüseyin BAŞ

Çekoslovak krizi dünyayı ayağa kaldıran bir dizi beklenmedik olaydan sonra tarafların yeniden **«diyalog»** a, **«akıl yolu»** na gelmeleriyle içinden çıkılmaz durumdan kurtulmuş görünmektedir.

Bununla beraber, başta Sovyetler Birliği olmak üzere, Varşova Paktı'nın öteki üyeleriyle Çek yöneticileri arasında Moskova'da varılan anlaşmanın **«askeri müdahale»** nin yarattığı olumsuz ortamı bütünüyle ortadan kaldırdığı söylenemez. Anlaşmanın Tass tarafından yayınlanan metninden, **«işgal kuvvetlerinin»** Çek topraklarını bazı şartlar altında ve kademeli olarak terkedecekleri anlaşılmaktadır.

■ **Varşova Paktı Üyeleri, Çekoslovakya'ya «anti - sosyalist» unsurların sızdıklarını, bunların özellikle Batı Almanya'dan destek aldıklarını ileri sürmüşlerdir.**

Bu şartların neler olduğu ve kademeli terkin süresi şimdilik bilinmemektedir. Bununla birlikte, metnin öteki paragraflarında tarafların Cierna Nad Tisou'da alınan karşılıklı kararları ve Bratislava Konferansı'nda formüle edilen hüküm ve prensipleri uygulamaya kararlı olduklarını belirtmesi, yukarıda sözü edilen **«şartların»** ve kademeli terk süresinin anlam ve kapsamı hakkında bir fikir vermektedir. Varşova Paktı üyeleri, hatırlarda olduğu üzere, krizin ilk gününden itibaren **«yenileşme hareketi»** fırsatı ile ülke içinde işi **«sosyalizmi yadsımaya»** kadar götüren **«anti-sosyalist unsurların»** nüvelendiğini ve bunların özellikle Batı Almanya'dan aldıkları destekle de yönetim kademelerine, radyo ve basına sızdıklarını ileri sürmüşlerdir.

O kadar ki, bu endişeler Cierna ve Bratislava görüşmelerinin temel temalarından birini teşkil etmiş ve sonunda Çek yöneticileri değişik dozlarda da olsa, bizzat kendilerinin de kabullendikleri bu tehlikelere karşı bazı **«tedbir»** lere girişmeyi deruhte etmişlerdi. Daha sonra da Varşova Paktı üyeleri **«askeri müdahale»** yolunu seçmiş ve gerekçe olarak da Çek yöneticilerinin Bratislava'da alınan kararları uygulamaya yanaşmadıklarını ileri sürmüşlerdi.

Şimdi yukarıda belirtilen durumdan sonra Moskova Anlaşması'nda yer alan Varşova Paktı kuvvetlerinin Çek topraklarından bazı şartlarla ve kademeli olarak terkedeceği maddesinin kapsamı daha açıklık kazanmakta ve Varşova Paktı kuvvetlerinin Çekoslovakya'dan çekilmesinin Bratislava Konferansı kararlarının uygulanması sürecinin gelişmesi paralelinde gerçekleşeceği ortaya çıkmaktadır. Buna karşılık, Sovyetler Birliği ve Varşova Paktı'nın öteki üyeleri, «Svoboda, Dubçek, Çernik ve Smirkovsky» yi tanımak, kuvvetlerin çekilişi sırasında Çek'lerin iç işlerine karışmamak, askerlerini geri çekmek gibi önemli tâvizler vermişlerdir.

■ **Batılı ülkeler, Moskova Anlaşmasının uzun ömürlü olacağına inanmıyor.**

Sovyetler Birliği'nin **«askeri müdahale»** gibi son derece tehlikeli ve dünyanın bütün şimşeklerini üzerine çekeceğinden şüphe edilmeyen bir yolu seçmesinin nedenlerinin alabildiğine tartışılmasına, bugün, Moskova Anlaşması'nın «şansı» tartışmaları da eklenmiştir.

Çok sayıda batılı ülke, özellikle Yugoslavya, Moskova Anlaşması'nın uzun ömürlü olacağından şüphe etmektedir. Haberler bizzat Çek'lerin **«anlaşmayı»** katı yolu seçenlere verilmiş bir tâviz olarak baktıklarını belirtmektedir.

Krizin **«askeri müdahale»** nin de olumsuz katkısıyla en yüksek ve tehlikeli düzeylerine eriştiği bir gerilim ortamında Moskova Anlaşması'nın başarıya ulaşmasında elbette büyük güçlükler mevcuttur. Ancak, krizin **«en az zararla»** çözümünün başka hiçbir yolu yoktur.

Öte yandan, «Svoboda - Dubçek» yönetiminin Çek halkı nezdindeki sağlam prestijinin, anlaşmanın başarıya ulaşmasındaki güçlüklerin hatırı sayılır ölçülerde üstesinden gelmesi mümkündür. Bununla birlikte, yukarıda da belirttiğimiz gibi, askeri müdahalenin yarattığı olumsuz ortamın izlerini bugünden yarına tamamen ortadan kaldırmak mümkün değildir. Sosyalist topluluğun bu hassas bölgesinde şimdi güç bir **«yaraları sarma»** dönemi başlamıştır ve bu başarıya ulaşmak zorundadır.

■ **«Yenileşme» hareketi, doğal olarak «yenileşme sarsıntılarına» yol açıyor.**

Çek krizinin, aşılması güç engellerin varlığına rağmen, Moskova Anlaşması ile çözüm yoluna girdiği şu günlerde çok sayıda gözlemci, **«askeri müdahale»** nin gerçek **«mobil»** ini araştırmakta, olayın sosyalist dünyada olduğu gibi sosyalist olmayan ülkelerdeki doğal uzantıları üzerine eğilmektedir.

Haber kaynaklarının gerekli güvenirlikten yoksun bulunması, meselenin özünden çok düzeydeki yansımalarını veren sansasyonel haberler yayması, Çekoslovakya Krizi üzerinde sağlıklı yorum olanaklarını büyük ölçüde ortadan kaldırmaktadır.

Ama bütün bunlara rağmen, Çek krizini, hiç değilse ana çizgileriyle yerine koymak, **«askeri müdahale»** nin katı bir hareket olarak bizzat çoğu komünist partilerince ve dünyanın hemen bütün sosyalistlerince haklı bir biçimde kınanmasına rağmen, **«bir büyük ülkenin bir küçük ülkeyi işgali»** niteliğinde olmadığını, klasik bir **«tecavüz»** den ayrıldığını söylemek mümkündür. Bu açıdan bakıldığında,

Çekoslovakya ve doğu Avrupa'yı tehdit eden Alman intikamcıları

Bağlaşık devletler, Nazi despotizmine son vereli bunca yıl geçti... Fakat ne Avrupa, ne de dünyanın başka köşeleri tam bir barışa erişmiştir. İşte Vietnam, işte Almanya, en azılı örnekleri. Kamuoyu, Almanyada militarizmin yeni baştan ortaya çıktığına yavaş yavaş inanmaktadır. Alman problemini yakından izliyenler, bu Nazi tipi militarizmin köklerini hiçbir zaman sökülmediğini çoktan biliyorlardı.

Avrupa'da, Amerikalıların Vietnam saldırısını askeri yardımla destekliyen tek memleket Batı Almanyadır. Batı Alman pilotları ve savut uzmanları «Gönüllü» maskesi altında, Amerika'nın yanı sıra savaşmaktadır. İkide bir Alman basınında, Vietnam'da kaybolan veya ölen pilotların adlarına rastlamak mümkündür. «Süddeutsche Zeitung, geçen Haziranda ilk düşürülen Alman pilotunun adını vermiş ve annesi ile babasına başsağlığı dilemişti.»

Bonn Hükümetinin emeli, Amerikalıların güven ve sevgisini kazanmak, dolayısıyle Avrupanın sınırları konusunun yeni baştan incelenmesini sağlamak ve Bundeswehr için, nükleer kuvveti koparabilmektir.

Bundan üç yıl önce, 1965 mart ayında, Alman Savunma Konseyi Başkanı Herr Krone : «Vietnam olayları ilerde değişik bir şekilde bizim topraklarımızda yer alabilir.» **demişti. Tam bir ay sonra Von Hassel, Batı Alman Meclisi Bundestag'da** : Avrupa, dünyanın en önemli problemidir. Batı Almanya, adım adım Avrupa'yı yeni baştan organize edecektir.» **vecizesini yumurtlamıştı.**

Doğu Almanya'nın zor kullanılarak Batıya katılması, «Büyük Almanya» sınırlarının yeni baştan çizilmesi, senelerdir hazırladıkları programdır. Bu sınırlar evvelâ 1937 senesinin sınırları olacaktır, sonra sırası gelince genişletilecektir.

Batı Almanya ekonomik gelişmesinin yanı sıra, politik ve askeri konularda istediği kadar ileri gidememiştir. Fakat amacına erişmek için elinden geleni yapmaktadır. Emperyalist Almanya'nın «Ultimo ratio» politikası ne idiyse, «askeri müdahale» **ile problemleri, çözmek, bugünkü Almanya'nın prensibidir. Bavyera'nın ateşli Herr Strauss'u** : «Zamanı gelince elimizdeki bütün olanakları kullanarak, tekmil gücümüzle saldıracağız. Bu bizi hazin bir yenilgeye ve sonu ölümle biten bir serüvene sürüklese bile saldıracağız.» **demekten bir an dahi çekinmemiştir.**

1937 - 38 Almanyası'nın parolası : «Dünya politikasının oynaklığını göze alarak her an hazır bir

Sovyetler'in endişeleri...

Sovyetler Birliği'nin ve diğer Varşova Paktı ülkelerinin basını, Çekoslovakya'da **«liberalleşme»** adı altında girişilen hareketin aslında bir **«yozlaştırma»** hareketi olduğunu ileri sürmekte ve delilleri şöyle sıralamaktadırlar :

«Çekoslovakya'da, Batılıların «Liberalleşme» **diye adlandırdıkları, asıl adı** «Yozlaştırma» **olan hareketin başladığı günlerde, bir takım politik ve sosyal örgütler de kurulmaya, daha doğrusu kendilerini belli etmeye başlamışlardır.**

Cemiyetlerin yanısıra kurulan «Partisizler» ve «Tenkit Yöneticileri» **gibi kulüpler de faaliyete geçmiştir.**

«Klüp 213» **adlı cemiyet, nazilerle işbirliği yapanları, adi suçlardan hüküm giyenleri, nazi işgali sırasında kurulan kukla hükümette görev almış bakanları, Amerikan hayranlarını çatısı altına toplamış ve böylece en az 20 bin üye sağlamayı başarmıştır. Kanada ve Amerika Birleşik devletlerinde de şubeler açan** «Klüp 213» **Çekoslovakya dışındaki rejim aleyhtarları ile işbirliğine girmiştir.**

«Partisizler» **adlı klüp ise çalışmalarını devlet işletmelerinde şubeler açmaya kaydırmıştır. Bu klübün başkanı Çekoslovakya'da sosyalizm aleyhtarı olarak tanınan Çek Sosyalist Cumhuriyeti Bilim Akademisi üyesi Svitak'dır. Svitak'ın yardımcıları ise Musil, Ribatçek ve Klementif adındaki siyonist yanlı kişilerdir.**

Bu arada 1948 yılında kaybolan Çek Sosyal - Demokrat parti liderleri de ortaya çıkmışlardır.»

Müdahaleden yana olan doğu basını bu «yozlaştırma» gayretleri karşısında askeri müdahalenin kaçınılmaz hale geldiği görüşündedir.

ordu bulundurmaktı.» **Otuz küsur yıl sonra, Batı Almanya'nın Dışişleri Bakanlığını yapmış olan Herr Schroeder** : «Almanyanın bugünkü uzun vadeli politikası, fırsatlardan istifade etmemek değildir.» **sözleriyle aynı felsefeyi gütmektedir.**

Batı Almanya, NATO'nun mekanizmasını eline almakla, bağlaşık devletleri askeri bir serüvene sürükliyebilir. Zira Batı Alman ordusu, NATO'nun temel taşlarından biridir. Tabii Bonn Hükümeti bunun aksini savunmaktadır. Alman ordusunun birliklerinin büyük bir kısmı NATO'nun emrinde olduğundan, tek başına bir saldırı yapamıyacak durumdadır, demektedirler.

Ama işin aslı çok başkadır. 1965'ten bu yana, Alman Savunma Bakanlığı yeni baştan organize edilmiştir. Savunma Bakanlığının ordu departmanı hakiki bir Alman Genel Kurmaylığı haline getirilmiştir.

CSU'nun askeri konulardaki eksperi General von der Heydte, Nisan 1965' te «Die Wehrkunde» **askeri gazetesinde yazdığı bir makalede** : Bundeswehr, NATO'ya verdiği birliklerin dışında, milli kadroda büyük bir ordu kurmuştur.» **demektedir.**

18. Aralık, 1967'de The Times Gazetesi'nde, «Almanya'nın görünmeyen ordusu» **başlıklı haberde, Times'in Bonn muhabiri, mide bulandırıcı şu haberi veriyordu** : «Dün Münih'te, Bundestag Başkan Yardımcısı Herr Richardd Jaeger, **asker ve subaylara hitap ettiği çok kalabalık bir toplantıda şu suali sormuştur** : «Bu hafta sonu, Sovyet Rusya, Almanya'ya saldırırsa ne olacaktır?» **Birbirlerine şaşkın şaşkın bakan subay ve askerler hiçbir cevap verememişlerdir. Herr Jaeger sözlerine şöyle devam etmiştir** : «Bu hafta sonu Sovyetler bize saldırırsa, Amerikalılar bizi savunmak için nükleer savutları kullanacaklardır. **Fakat** bu savutların harekete geçmesi 15 dakikadan 3 gün'e kadar sürebilir. Bu zaman zarfında, Sovyetler Federal Almanya'nın büyük bir kısmını zaptetmiş olacaklardır.»

Konuşmanın galeyana getirdiği subaylar : «Tekmil Almanya, Sovyetler tarafından işgal edilecektir.» **diye bağırmaya başlamışlardır.**

Bunun üzerine Herr Jaeger, Batı Alman lider ve generallerinin her zamanki isteğini ortaya atmıştır : «Bu sebepten dolayı Almanya'nın kendi nükleer savutları olmalıdır.»

Federal Almanyadaki askeri evrim iki amaç gütmektedir :

1) NATO'nun bünyesinde Almanların üstünlüğünü sağlamak.

2) NATO dışındaki Alman ordusunun, tek başına herhangi bir saldırıya girişebilecek bir duruma erişmesini mümkün kılmak.

Batı Almanya çoktan kendi görüşlerini NATO'YA kabul ettirmiştir. 1 Eylül. 1963'ten beri Almanların «bir adım ilerde» **olma stratejisi, NATO'nun merkez ve Baltık Komandosu'nun askeri planlamasında yer almıştır. Oysa Alman Genel Kurmaylığının** «yıldırım savaşı» **mantalitesine NATO'nun her tarafında rastlanmaktadır.**

Alman stratejisi anlattığımızdan da daha karışıktır. Savunma Bakanlığı ve Alman generalleri, kendi fikirlerini NATO'ya kabul ettirmekle yetinmemektedirler. Varşova Paktını imzalamış devletlere karşı açılacak savaşın başarılı olması, ancak saldırının taktiklerle desteklenmesi ile mümkündür, iddiasındadırlar. Bundeswehr'in resmi bülteni (Hov. 100/1) : «Sorumlu askerlerin eline verilecek en iyi araç nükleer savutlardır.» **diyor.**

Almanya, NATO içindeki ortaklarına, atom savutlarını neden gereksindiğini şu dolambaçlı yolla açıklamaktadır.

«1 — Alman ordusu, nükleer savutlara sahip olmazsa, Varşova Paktı'na dahil memleketlerden gelecek bir saldırıyı önliyemiyecektir. (Bu son derece saçma bir uslamlamadır. Çünkü Bonn daima NATO'ya Almanya'nın savunmasını sağlamak için girdiğini söylemektedir. Sonra Almanya'nın Amerika ile olan askeri anlaşmasında Amerika nükleer savutlarla Almanya'yı korumayı taahhüt etmiştir.)

2) Amerikan Savunma Bakanlığı'nın verdiği rakamlara göre, Almanya'daki, Amerikan nükleer savutlarının adedi 1966'da 6000'i buluyordu. 1968'de bu sayının çok daha kabarık olduğunda hiç şüphemiz yok. Alman generallerinin emeli bu savutlara el atmaktır.

3) Amerikan nükleer güçlerinin planlanmasında Almanlar muazzam bir rol oynamaktadırlar. Avrupa'nın ihtiyacı olan nükleer gücü NATO organize etmektedir, fakat esas sözü geçen Amerika'dan sonra Almanya'dır.

4) Batı Almanya'nın kendi atom silahlarını imal etmesi de imkânsız bir şey değildir. ELDO projesiyle, kısa mesafelere gidecek füzelerin yapıldığı herkesin malûmu. Rus bilgini Yemalianov, daha 1965'te, Batı Almanya'nın seri halinde atom bombası yapabilmek için her şeye sahip olduğunu söylemişti. Bu aynı konuda, Batı Avrupa Birliği'nin Savunması Komisyonu Başkanının verdiği rapor ile bazı İngiliz bilginlerinin araştırmaları da şu sonuca varmaktadır : «Batı Almanya, bir iki yıl sonra, senede 100 atom bombası yapabilecek kadar Plutonium'a maliktir.»

Amerika'nın komünizme olan marazi korkusunu, Batı Almanya gerek dahilde gerekse de dış politikasında altın madeni gibi işletmektedir. Alman askerlerine yakın bir tarihte, doğudaki memleketleri komünizmin boyunduruğundan kurtarmak için hazır olması söylenmektedir. Alman Ordusu, her fırsatta, komünizmin ne muazzam bir tehlike teşkil ettiği fikriyle doldurulmaktadır.

Fransız gazetecisi M. Yves Nouchi, Constellation'a yazdığı bir makalede Alman Ordusu'nun kışlalarında yaptığı gezilerin izlenimlerini şöyle anlatmaktadır : «Büyük Almanya ve eski sınırlara dönme fikri, tekmil canlılığı ile bugünkü Alman ordusunun eğitiminde yer almaktadır. Batı Alman ordusunda kullanılan bütün haritalar Almanyayı 1937 sınırları ile göstermekte, sadece bugün sınır dışı olan yerler için «geçici olarak Polonya, veya Sovyet Rusya veya Çekoslovakya» yazılıdır. Bir çok Batı Alman askeri birliklerine, Doğu Almanya'daki illerin adları verilmiştir. Meselâ Gluckstadt üçüncü deniz eğitim birliğine bağlı bölüklerin isimleri şunlardır : Mecklemburg. Pomeranya; Berlin; Batı ve Doğu Prusya; Silezya. Brandenburg; Saksonya. Thuringe.»

Ordunun gazetesi «Der Westpreuse»: «**Bu isimler** kışlalarımızın duvarlarına altın harflerle kazılmıştır.» **demektedir.**

1966'dan beri çıkmakta olan «Bundeswehr und Tradition» **sirküleri.** «Alman askeri dünyanın en iyi askeri» **efsanesini yine ortaya atmaktadır.**

Yetmişlik ihtiyarlarla, minnacık çocukları kurşuna dizmiş bu haydutların askerlikle ne ilişkisi olabilir?.. Hele dünyanın en iyi askeri ününü taşımasına kahkahalarla gülmek gerekir.

Doğrusu bugün, Batı Almanya'daki politik, askeri, ekonomik ve psikolojik hazırlıklar insanı tedirgin edici bir hal almıştır. Alman generalleri pusuda kendi emellerine hizmet edecek kuvvetli bir politikacının çıkmasını beklemektedirler.

Avrupa'nın göbeğinde esen bu tehlikeli rüzgârı küçümsemek affedilmeyecek bir suç işlemek olur. Zira Avrupa'nin emniyeti, bugün her zamankinden daha ziyade sarsılmış durumdadır.

Selma ASHWORTH

Çek'lerin askeri müdahale'ye karşı başarıyla yürüttükleri **«pasif direnme ve kınama»** hareketini, dünya sosyalistlerinin **«askeri müdahale»** ye karşı takındıkları olumsuz tavrı, batının bilinen kesimlerindeki **«vehim»** lerden ayırmak gereklidir. Gerçekten de, olaylara yakından bakıldığında, ne Çek'lerin ne de **«müdahale»** yi görülmemiş bir şiddetle kınayan sosyalist partilerin, **«müdahale»** ile ortaya çıkan olumsuz ortamdan yararlanarak **«sosyalist düzen»** e, sosyalizmin temel ilkelerine **«saldırma»** yı akıllarından geçirmedikleri anlaşılmaktadır.

Tam tersine, başta Çekler olduğu halde **«müdahale»** yi kınayan bütün sosyalistler, soyut olarak **«her türlü müdahaleye karşı çıkma»** düşüncesinden hareketle değil, Çekoslovakya'da **«sosyalist düzen»** i yıkacak ve müdahaleyi gerektirecek bir tehlike bulunmadığı gerekçesiyle Sovyetler'e karşı çıkmışlardır.

Öte yanda, askeri müdahale yolunu seçen Sovyetler Birliği ve Varşova Paktı'nın öteki üyelerinin, Dubçek ve arkadaşlarının temsil ettikleri **«reformcu»** lara karşı son bir iktidar mücadelesi veren **«eski kuşağın temsilcisi»** Novotny ve taraftarlarının **«anti-sosyalist unsurların»** varlığını olduğundan fazla şişirmesiyle yanlış bir yorum yapmış ve bu nedenle de **«yanlış bir adım»** atmış olmaları mümkündür.

Bugün **«yanlış adım»** dan en az zararla dönme yolunun seçilmesi, Dubçek ve arkadaşlarının Çek halkının gerçek temsilcileri olarak kabul edilmesi, yani yeniden başlangıç noktasına gelinmesi yukarıda önerilen yargıyı doğrulamaktadır.

Sosyalist dünyada **«yenileşme»** hareketi doğal olarak kaçınılmaz bir biçimde **«yenileşme sarsıntılarına»** da yol açmaktadır. Yenileşme hareketinin **«hasım»** bir dünya karşısında yapılmak zorunluluğu, çok kez yerleşme sarsıntılarını, tıpkı Çek örneğinde olduğu gibi, son derece ciddi düzeylere çıkartmaktadır.

Öte yandan, bu konuda **«yanlış yorum»** lar yapılmakta, bazen tıpkı Çekoslovakya'da olduğu gibi **«yanlış»** adımlar atılmaktadır. Ama sonunda bir çıkış yolu bulunmakta ve ailenin şiddetle çatışan fertleri yine **«sosyalist çizgi»** de anlaşmaktadır.

■ Askeri müdahalenin yarattığı olumsuz ortam, sosyalist topluluğun parçalanması yolunda istismar ediliyor.

Şimdi sosyalist topluluğun yaralarının sarılmasının sabır ve feragat isteyen güç sürecine hazırlandığı bir sırada batının bilinen kesimleri, güçlü yayın ve propaganda imkânlarıyla, **«askeri müdahale»** nin yarattığı olumsuz ortamı, sosyalist topluluğun parçalanması yönünde alabildiğine istismar etmek çabasındadır. Sosyalist ülkeleri askeri müdahalenin **«soyut bir biçimde yorumlanmasıyla»** Anglo-Amerikan emperyalizmi paraleline düşürmek, bu ayakoyunu ile de **«emperyalizm»** e iğrenç dolaplarında bağışıklık kazandırmak yolundaki spekülasyonlar bugünlerde oldukça yaygındır. Bu tür davranışlar ne yazık ki batıya özgü değildir. Başta Tito olmak üzere, belli dozlarda da olsa Romanya, **«yangına körükle gidenler»** arasında yer almışlardır. İki dünya arasında sıkışmış bir Yugoslavya'nın sosyalist dünyada yeni müttefikler, Romanya'nın da sosyalist dünya içinde **«ayrı»** hareket eğiliminde Çekoslovakya'nın şansında sağlam bir dayanak aramasını bir dereceye kadar doğal karşılamak gerekir. Romanya şimdi bu çabasının bizzat sosyalist topluluğu tehdit eden düzeylere eriştiğini farketmiş, akıl yolunu seçmiştir. Yugoslavya ise bu konuda bir süre daha **«batı»** paralelinde yol alacağa benzemektedir.

Bu arada, bazı sosyalistlerin, çocukların bile düşmeyeceği **«sosyalist emperyalizm»** uydurmasına azgın bir istekle kendilerini attıkları, hata sayılabilecek bazı davranışları **«ihanet»** diye nitelendirdikleri, kaleme sarılarak garip **«marksist» teoriler»** yazıp dünyaya sosyalizm dersi verdikleri, işi sosyalist mücadeleye yeni stratejiler çizmeye kadar vardırdıkları görülmektedir. Bu derece önemli bir meseleye yakışıksız kelimeler ve suçlamaların dolup taştığı kahvehane ağzıyla bakmak, herhalde sağlıklı bir çözümün gereği olamaz.

Sosyalistler, ne olursa olsun, sosyalizme saygılı olmakla yükümlüdürler. Bunda birleşmek, meselelerin çözümünde en sağlam platformdur.

Brejnev Moskova'da Svoboda'yı karşılıyor (üstte) ve Sovyetler'in tekrar muhatap olarak kabul ettiği Dubçek ile Smirkovsky (yanda). Sovyet ve Çek liderleri şimdi buzları eritmeğe ve sosyalist bütünlüğü kurmağa çalışıyorlar.

Tarsus'lu gençlerin Evrensel Barış Şenliği'nde oynamak imkânını bulamadıkları «IRGAT» oyunundan bir sahne

Devrimci tiyatrolara baskı

— "Irgat"

Hüseyin KIVANÇ
Tarsus'tan Yazıyor

Haşmet Zeybek tanınmış bir yazar değildir ama kendi sınıfının yaşantısını yansıtabilen amatörlerden biri olmuştur. Babasının maaşı ailesini geçirdirmediği için, kendi geçimini, tahsil masrafını yazın tarlalarda ırgatlık yaparak sağlamaktadır. İşte bu yaşantıyı «Irgat» adlı eserde oyunlaştırmıştır.

Gerçekten ırgatlık yapan amatörlerin kurduğu «Tarsus Sanat Tiyatrosu», işte bu eseri oynamaktadır. Bu tiyatronun oyuncuları, uzak köylerden şehire okumak için gelmiş köylü çocuklarıdır ve şimdiye dek halktan uzak kalmış olan tiyatroyu, gerçekten halka indirmenin mücadelesini vermektedirler hiçbir engel tanımadan.

«Irgat» oyunu, Orta Doğu Teknik Üniversitesi 1968 festivalinde üç birincilik kazandı. Eserin temsilini gören birçok tanınmış tiyatro adamı, eserin başarısı karşısında hayret ettiler. Muhsin Ertuğrul, heyecandan dudaklarını kemiriyordu. Adalet Ağaoğlu ayakta alkışlıyor, Ergin Orbey ve Tuncer Necmioğlu oyunculara sarılmış, tebrik ediyordu.

Irgat'ı 1968 Evrensel Barış Şenliğine hazırlamak isteyen oyuncular, yoğun bir çalışmaya girişmişlerdi. İşlerini bırakmışlardı hepsi de... Haşmet Zeybek haftalığa, Caner Öztaş üzüm kesmeye, Ali Korkmaz köydeki inşaat kalfalığına, Ekrem Kahraman bahçe çapalamaya gitmemişlerdi. İsmail Hakkı 90 lira haftalığı istemiyordu. En acısı, sorumlu yönetmen Metin Çeliktaş ailesini üç-dört haftalığına açlığa mahkûm ederek görevine koşmuştu. Oyuncuların tümü, ırgatlıkla kazandıkları paraları, seve seve vermişlerdi tiyatronun masraflarına katılmak için.

Ne var ki, gerçeklerin gözler önüne serilmesine tahammülü olmayanlar, Evrensel Barış Şenliğini engellediler. Gelmeleri, ülkemiz için büyük bir onur kaynağı olacak ünlü düşünürler de, tanınmış folklor ve tiyatro toplulukları da yurda kabul edilmediler. İptal telgrafını almadan şenliğe gelen toplulukları da, baskınlar yaparak, apar topar, sınırdışı ettiler.

Fakat, Tarsus Sanat Tiyatrosu, halkı eğitme ve bilinçlendirme mücadelesinden hiçbir zaman vazgeçmeyecektir. Toplarıyla, tüfekleriyle ve de polisleriyle gelseler dahi!...

"Komünist oyunları"

Amatör TAŞ Tiyatro
Topluluğu yönetmeni
Erdal MERDAN
Kayseri'den yazıyor

Kayseri'de, altı amatör oyuncudan kurduğumuz tiyatro topluluğu, ilk olarak Cahit Atay'ın **«Kerpiç Mehmet»** ve **«Pusuda»** adlı oyunlarını temsile başlamıştı. Topluluğumuz Kayseri ve Bünyan'da, umduğumuzdan fazla ilgi gördü. Bu ilgi bizi pek sevindiriyordu. Çünkü, topluluğumuzun amacı ülkemizin dertlerini, yaralarını yansıtmaktı. Bunlar açıkça ortaya konulduğu sürece, herkesin kendi dertlerini daha iyi kavrayacağına, bunların giderilmesi için elinden geleni yapacağına inanıyorduk. Fakat Pınarbaşı'ndaki olaylar, inanılmayacak kadar enteresan oldu: İlgiyle karşılanan oyunlarımızı Kayseri'nin bütün kasabalarında, gerekirse köylerinde oynamak, böylece tiyatroyu halka götürmek amacındaydık. Bu amaçla Pınarbaşı'nda temsiller verecektik.

Emniyet Amirinden izin aldıktan sonra oyunların dekorlarını kurma hazırlığına başlamıştık ki, «Komiserin emri var, oyunlar yasaklandı, oynanmıyacak» diye bir haber geldi. Güya Pınarbaşı halkı **«Bu oyunlar komünist oyunu, oynanırsa oyuncuları sahnede vuracağız»** diye şikâyette bulunmuş. İşin aslını araştırınca gördük ki, **«Pınarbaşı halkı»** dedikleri, Ahmet Kayhan adındaki bir bakkal ile onun idaresindeki üç-beş çapulcu imiş. Bu çapulcular, komisere gidip oyun yasaklanmazsa bizi öldüreceklerini söylemişler. **«Vazifeşinaslığına»** hayran kaldığımız komiser bey de, bu çapulculara ders vermek yerine, Kerpiç Mehmet ve Pusuda adlı oyunlarımızın komünist oyunu olduğuna karar verip, devlet otoritesini de sıfıra indirerek, oyunumuzu yasaklamış! Üstelik, olay çıkarsa tek bir polis bile göndermeyeceğini, ayağımızı ona göre denk almamızı tembihlemeyi de unutmuyordu...

Oysa, bizden iki hafta önce buraya gelen (sağcı da değil) **nurcu** bir topluluğun salâvat sesleri arasında oynanan **«Hezret-i Osman»**, bütün yetkililerce teşvik, tebrik edilmişti!..

Gerçekte, halk kendi kendisini inkâr ederek bizi vuracağını söylemek gafletine düşmez hiçbir zaman. Halkı inkâr edenlerin, iktidarın dümen suyundaki birkaç yobaz ile medrese kafasındaki birkaç nurnurcunun bizlere tercih edilmesinin hesabı elbet bir gün sorulacaktır. —

CEVAPLAR ÜSTÜNE GENEL DEĞERLENDİRME

Sinema çevresinde son zamanlarda ortaya atılan bir deyim bir türlü bitip tükenmeyen tartışmalara kaynaklık etmektedir. Bazıları onu **«hedef»** olarak gösterirken bazıları **«Türk sinemacılarının 54 yıllık uğraşıdır»** diyor. Sinema çevresindekilerin karşısında böylesine zıt tavırlar takındıkları «Ulusal Sinema» olayına açıklık getirmek gayesiyle düzenlenmiş olan **«Ulusal Türk Sineması ve Çıkış Yolları»** üzerine soruşturmaya cevap vermekten kaçınan filim piyasasının belli başlı yapımcıları ve bir kısım yönetmenlerinin yanısıra katılan 18 sanatçının olaya ilişkin önerilerinin ağırlığı özellikle şu noktalarda toplanmaktadır.

a) Genellikle fikir birliği içinde oldukları kabul edilen Lütfü Akad, Halit Refiğ, Atıf Yılmaz ve Metin Erksan dörtlüsünün ilk üçü **«Ulusal Sinema»** yı Türkiye'nin gelecekteki sineması diye gösterirken Erksan «Ulusal Türk Sinemacılarının 54 yıllık uğraşıdır» dedi.

Ulusal Sinemayı **«halkın diliyle halk yararına yapılan sinema»** diye niteleyen Lütfü Akad aydınları kınamış ve **«Elit denen zümre Türk Sinemacısını ve seyircisini oldum olası küçümsemiş ve kültürsüzlükle yargılamıştır. Tutulacak en olumlu yol, bütün meselelere sırça köşkünün batıya açık penceresinden bakanları bu yargılarında desteklemektir. Şu anda hiç olmazsa sinemayı kurtarmak için çevrelerince aydın sanılanları bu sanattan uzak tutmakta fayda vardır. Türk Sinemacıları, Ulusal sinemanın çıkar yolunun bilincindedirler»** demiştir.

Halit Refiğ'in **«Türkiye'nin bloklar arasında kaynayıp ufalanmaması için tek çaresi bütün evrensellik akımları karşısında Ulusal'lık kalkanını kullanmasıdır. Türkiye'nin bugünkü tarihsel koşulları içinde Ulusal düşünce ve sanat akımlarına sarılmamız tek varolma yolumuzdur»** şeklindeki önerisinin yanısıra Atıf Yılmaz da **«Ne güçlü devlet koruması, ne güçlü sermaye ile desteklenmemiş olan olan Türk Sinemasının varlığını mümkün kılan ana unsur, yerli filmi yabancı filme neredeyse peşinen tercih eden bir ulusal seyirci birikimi olmuştur. Bu birikimin temelinde yatan kültürel olgu, yani yabancı filimler karşısında Türk seyircisinin gösterdiği yetinmezlik, gerçek Ulusal Sinema'yı ergeç yaratacaktır. Bağımsızlık tarihi olan her ulus gibi Türk Ulusunun da zengin bir kültür geleneği vardır. Toplumumuza has tarihsel - sosyal şartların özelliğini yansıtan bu kültür, sanatların her dalında özgün örnekler vermiştir. Türk Sineması bu mirasa sahip çıkarak ona toplumumuzun çağdaş gerçeğine dönük bir anlayış içinde taze ilkeler kazandıracaktır. Bu arayışın bilincini taşıyan her Türk filmi, Ulusal Türk Sinemasının ürünü sayılır»** demiştir.

Erksan'ın önerisi ise düşündaşlarından çok değişik bir yönde olmuştur : **«Bin yıldanberi vahşi haçlı ile barbar moğol'a karşı, son hesaplaşmalar-**

"ULUSAL TÜRK SİNEMASI VE ÇIKIŞ YOLLARI"

ÜZERİNE SORUŞTURMA

hazırlayan: Attilâ Gökbörü

da yenici bir savaş vermiş olan Türk insanı, bu bin yılda Türk uygarlığını yaratmıştır. Milli Türk Sineması bu bin yıllık uygarlık gelişiminin uç yönlerinden biridir. Bin yılın bütün düşünce ürünleri Milli Türk Sinemasının temeli ve alt yapısıdır. Bin yıldan beri Türk insanının oluşturduğu, geliştirdiği ve özgünlük damgasını vurduğu her yaratış Milli Türk Sinemasında : bilinç altında, bilinç üstünde veya arta kalan inanlar halinde süredurmaktadır.»

Metin Erksan bu sav'ında yalnız kalmadı. Nijat Özön, Sezer Tansuğ ve Ümit Utku'nun önerileri Erksan'ın önerisiyle tamamiyle çakışıyordu. Hele Nijat Özön duru deyişiyle bu sav'a ilginç bir yan kazandırdı : **«Türk yönetmenlerinin elinden çıkan her filim Ulusal'dır. (...) Bu konuda olsa olsa bir «doz» dan söz açılabilir. (...) Örneğin, bir yabancı filmi aktaran yönetmenin filimi ulusal'dır ama, böyle bir yönetmeni ele alan, bu yönetmeni yabancı filim aktarmaya iteleyen koşulları inceleyen bir filim daha ulusal'dır»**

Buna karşı yörüngede yer alan öneriler Onat Kutlar, Hüseyin Baş, Atilla Dorsay, Artun Yeres ve Üstün Barışta tarafından yapıldı.

Bugün dar anlamda bir ulusal sinemanın var olduğunu da belirten Onat Kutlar'ın önerisi : **«Ulusal Türk Sinema sanatı her ulusal sanat gibi özgün olacaktır. Hem tarihsel perspektif içinde özgün ve devrimci, hem de bugünün evrensel perspektifi içinde özgün ve ulusal. Yani kendimizin bile olsa geleneksel kalıpları eleştirecek, yerine yeni özler ve biçimler sunacak kadar devrimci; hangi amaçla olursa olsun hiçbir yabancı kültürün boyunduruğuna girmek istemiyecek kadar ulusal.»**

Hüseyin Baş ise Ulusal Sinema'yı **«Halkın geçmişine ve geleceğine doğrudan doğruya ve temelden bağlı; halka dönük, halktan yana, insanların mutluluğuna eğilen, uyaran, irdeleyen, eğiten; yoksul emekçi halk yığınlarının kendisini şartlayan, yabancılaştıran zincirleri parçalaması yönünde kavga veren, onların insan sevgisinin, barışın, beğeni ve uygarlığın yüksek düzeylerine ulaşmasında tarihsel bir misyon ve sorumluluk yüklenen bir sinema'dır»** diye tanımladı.

Bu iki düşündaşın yanısıra Üstün Barışta **«Ulusal Türk Sineması kavramı aynızamanda politiktir. Yani Ulusal Türk Sineması politik bir sinema olacaktır -politika yapan değil-. Çünkü daha çok iç ve dış sömürü altında olan veya sömürüden yeni kurtulmuş ülkelere özgü olan Ulusal Sinema :**

— devrimcidir,
— gerçekçidir,
— savaşçıdır,
— bağımsızdır ,

Bütün bunları ülkemizin şu anda içinde bulunduğu somut şartları ve gerçekleri zorunlu kılmaktadır. Ayrıca sanat da tarih boyunca her zaman devrimci, gerçekçi, savaşçı ve bağımsız olmuştur» sözleriyle değişik bir öneride bulundu.

Atilla Dorsay **«Mutlaka toplumcu sinema, toplumcu sanat yapılması kanısında değilim. (...) toplumcu olmayan bir sanatın da, estetik ve düşünsel birşeyler getirebildiği taktirde, toplumcu harekete dolaylı yoldan da olsa katkıda bulunabilir»**, Artun Yeres ise **«Ulusal sinemamız ülkücü insancıl, devrimci bir sinema olacaktır»** bunu **«Genç sinemacılar kuşağı yaratacaktır»** demişlerdir.

Soruşturmaya katılan diğer sanatçılar ise sözünü ettiğimiz gerek ilk ve gerekse ikinci yörüngeye yakın önerilerde bulunmuşlardır.

b) Soruşturmaya katılan bütün sanatçılar Türk Sinemasının ekonomik yapısında değişikliği önermişler, ancak bu öneriler iki yönde belirmiştir.

1) Türkiye'nin ekonomik yapısında meydana gelecek köklü dönüşümün doğal sonucu olarak sinemanın ekonomik yapısının değişmesi,

2) Tüm ekonomik yapıda değişmeyi gereksinmeden sinemanın ekonomik yapısının değişmesi (ıslahı).

c) Sinema yapıtlarını tam olarak yaratılmadan denetleyen, gerektiğinde boğan bir kuruluş olan sansür kuruluna Lütfü Akad ve Sezer Tansuğ dışında soruşturmaya katılan bütün sanatçılar kesin olarak karşı tavır takınmışlar, Akad **«Halkın yararına olmayan bir filmi yasaklayan sansüre neden hayır densin»**, Tansuğ ise **«Sansürler genellikle toplumsal programlara aykırı olan bölümleri keserler. Ama eser usta elinden çıkmışsa geriye gene de bir şeyler kalır, hattâ belki de eksiksiz olarak»** diyerek sansüre kesinlikle karşı olmadıklarını belirtmişlerdir.

Sansür'e ilişkin en ilginç öneri Halit Refiğ'den gelmiş **«Eğer sansür kurulu Ulusal bağımsızlığımızın karşısındaysa engeldir. Yada başka bir deyimle, sansür kurulu Ulusal Sinemanın kurulmasına engel ise Türkiye'nin bağımsızlığına karşıdır»** demiş, Metin Erksan **«Kuruluşundan bu güne kadar sansür'ün varlığı ve çalışma tarzı Milli Türk Sinemasının kurulmasında sürekli olarak ve son derece zararlı olmuştur»** derken Onat Kutlar'ın önerisi **«Sansür tanımı gereği bir düşünce yada sanat eyleminin ortaya çıkmadan hiç bir yolla temellendirilemiyecek ilkel bir baskı aracıdır»** şeklinde olmuş Ertem Eğilmez ise sansür kurulunu **«bayat bir nizamnamenin bir araya getirdiği belli bakanlıkların bu işi angarya kabul eden kalitesiz memurlarından kurulu şaşkın bir teşekküldür»** diye nitelemiştir.

Bu soruşturma nedeniyle yapılan öneriler, yönü hangi yana olursa olsun, Türk Sineması için 50 yaşından sonra girişilen kuramsal çalışmaların alt yapısında yer almaktadır. Bu kuramsal çalışmalar ise bir süre sonra Türkiye'de bu günden daha iyi bir sinemacılık olacağının muştusudur elbette. Bu nedenle soruşturmaya katılanlara teşekkür ederiz.

SAĞCILARIN DA AYAKLARI SUYA ERMEĞE BAŞLADI

Amerikan Altıncı Filosu'nun geçen hafta kasıtlı olarak İzmir'e gelişi sol cephede büyük tepki uyandırırken, sağ basında da bazı kalemler ilk defa olarak bu ziyarete tepki göstermişlerdir. Bir çok sağcı kalemler körü körüne Amerikan uşaklığı yapmağa devam ederken içlerinden hiç değilse bir kaç tanesinin gençlerin direnişinden ürkmüş olması Türkiye solunun etkin bağımsızlık savaşının olumlu bir sonucu olarak kabul edilmek lâzımdır.

Tercüman Gazetesi'nin süper sağcı yazarlarından Ahmet Kabaklı «6. Filo Niçin Gelir?» başlıklı yazısında aynen şöyle demiştir:

«Amerikan 6. Filosu'nun 30 Ağustos'ta tekrar İzmir'e geleceği söyleniyor. İnanamıyorum ve sol'un bir uydurması zannediyorum. Eğer doğru ise... Daha bir buçuk ay önce İstanbul limanına uğramış ve o kadar hadisenin çıkmasına sebep olmuş bir filo böyle gün aşırı neden gelir? Bizi çok mu özlemiştir? İzmir Limanı'nı batıracak mühim bir tehlike mi çıkmıştır? Veyahut kırmızı mumla mı davet edilmiştir.

Bizim bildiğimiz, bu filo, hele bir buçuk yıldan beri, her gelişinde sinirlilik doğurmakta, tatsız, manasız sıkıntılara sebep olmaktadır. Hükümetin, devletin başını ağrıtmakta, bir takım zümreleri tahrik ederek milleti de üzmektedir.

Bu 6. Filo'nun, o da 30 Ağustos gibi milli ve muhteşem bir zafer günümüzde, o da emperyalist uşağı Yunanlıların denize döküldükleri yere çıkma teşebbüsü ne mânaya geliyor? Zaferimize katılmak sevinci ise! Lâzım değil, uzaktan sevinsinler.

Düşünün, 30 Ağustos'ta hem bayram kalabalığı, hem İzmir Fuarı için gelmiş muazzam kütleler. Eh, beylerimiz biner, iki biner karaya çıkacaklar. Tahriklerin kolay olduğu gibi... Hisar Camiine bomba koyanlar gibi bir kaç anarşist ve kandırılmış veya öfkelenmiş gençler onlara saldıracak. Ne yaparsın! Her bahriyelinin arkasına birer polis mi koyarsın... Koysan da ayrı bir rezalet... Onlar saldıracak, polisler engel olacak... Solculara fazlasıyla kızan halk da, belki gençlerin üzerine yürüyecek, al sana kan gövdeyi götüren bir kardeş kavgası...

Ama neden bu manasız gaile... Hükümet, tam bir nezaketle, 30 Ağustos gibi bir günde, İzmir'e bu filoyu kabul etmeyeceğini bildirmelidir. Buna rağmen gelirlerse, yapılacak nümayişlere sadece seyirci kalınmalıdır. Çekoslovakya'ya giren Ruslar, dünya kamuoyunun önünde rezil olmuşlar iken, Amerika bundan ibret çıkarmalı değil mi?

Küçük ve bayağı baskı teşebbüsleriyle kendini küçük düşürecek ne var?»

Dünya Gazetesi'nde Falih Rıfkı Atay ve Bedii Faik, Amerikan 6. Filosu'na övgüler düzüp hararetli davetiyeler çıkartırken aynı gazetenin ikinci sayfasının devamlı yazarlarından Necdet Kurdakul **«Misafirliğin Hududu»** başlıklı yazısında 6. Filo'nun ziyaretine şöyle karşı çıkmıştır:

«Türkler misafirperver insanlardır, amma, misafir gelecek olanın da niyet ve tutumlarının da bu insani hisse uyması birinci şarttır.

Her iki devlet arasındaki dostluk, NATO filân, evsahibinin aleyhine bir takım sakıncalar meydana getirmekteyse, misafir olmak isteyen tarafın da bu sakıncaları gözönünde tutması icabeder. Yok böyle değil de, biz dostuz, kaderbirliği yapmışızdır, ne olur ise olsun misafir geleceğim, denilmesi, saçma olduğu kadar misafirlik hukukuna da sığmaz.

Türkler, haysiyetlerine, şereflerine düşkün bir millettir. Gelecek olan misafirinin de aynı karakterde olmasa bile, misafirliği sırasında aynı vasfı göstermeleri gerekir.

Daha sonra, misafirin öyle gözdağı verir gibi zorla misafirlik istemesi, misafir kaldığı memlekette veya evde malsahibi gibi hareketlere tevessülü, bizi huylandırır. Bu türlü saçmalıklara hiçbir Türk tahammül edemez.

Bütün bu ve bunlara benzer şartlar karşısında, Amerikan dostlarımızın, aradaki dostluğu suistimal ederek, ille de geleceğim diye tutturmalarında bir isabet görülmez.

6. Filo'nun misafir olmak istediği memlekette misafir kabul edilmeyeceği ileri sürülmüş ise, misafir namzedinin yapacağı şey, talebinden vazgeçmekten ibarettir.»

Yine iktidarın dümensuyundaki Tasvir Gazetesi de **«Altıncı Filo, İzmir ve Milli Şuur»** başlıklı başyazısında 6. Filo'nun ziyaretine karşı çıkarak şöyle demiştir:

«Bugün bütün dünyada bir Amerikan aleyhtarlığı var. Bu duyuşun anlamını satıhtaki izlenimlere bağlamak sadece budalalık olur. Başkası değil.

Bu aleyhtarlığın ana sebebi, bize kalırsa, ülkelerin anti-emperyalizme dayanan bağlılıklarındadır.

Anti-emperyalizmin tercümesi nedir?

Bize kalırsa, sömürülmüş olmaktan doğan ve dolayısıyla yaralanan milli gurur bu duyuşun ana sebebidir.

Hele bizler...

Asırlarca limanlarında yabancı gemileri seyreden Türk halkı bugün bandırası ve nedeni ne olursa olsun, limanlarında yabancı gemiler görünce sinirleniyorsa, bu içlenişte asırlardan bu tarafa süregelen hicranı dile geliyor demektir. Altıncı Filoyu gördükçe sinirleniyor isek, maziyi ve bugünün şartlarını iyi değerlendiriyoruz demektir.

Şimdi İzmir'e Altıncı Filo gelecektir.

Altıncı Filo bizi sömürmeğe gelmiyor. Ama bu halk yığınlarına kolay kolay anlatılmaz. Halkın şuur altına hâkim olabilmek için nice çabalar gerek. Günün davaları değil bunlar.

NATO'nun askeri kararlar öncelikle alınır. Tamam. Tamam amma, halkın şuur altı kararları da asırlarca evvel alınan unsurlarla doludur.

Galiba bu milli gururumuzun dile gelişidir ki, bugünlerde sadece İzmir'de değil, hiçbir limanımızda hiçbir yabancı bayrağı ve hele Kıbrıs'ta karşımıza çıkan bandırayı görmeğe tahammülümüzü kaldırıyor.

Bu donanma dost donanması... Evet, ama insan evinde çokluk dostunu bile sık sık selamlamaktan bıkar.

Amerikalılar hiç değilse bunu anlamış olsalardı...»

Hemdert olanlar !

Bugün'ü yıkmak isteyen hasetçiler Adapazarı'nda da aynı yalanı yaymışlar: «Şevket çok zengin oldu. Bugün kendini kurtardı. Artık desteklemeğe lüzum yok. Öküz gibi burunlarından soluyarak «ulan, iki senede zengin oluverdi» diyen bu hasetçi, kıskanç, fesatçı, gıyabetçi insanlar yüzünden BUGÜN Gazetesi — bilinmeden — baltalanmaktadır.

MEHMET ŞEVKET EYGİ
(Bugün — 28.8.1968)

Akşam Gazetesi'nin abone kampanyası üzerine bu gazetenin çıkmasını kişisel yararları adına istemeyenler de kolları sıvadılar. Hemen Türkiye'nin her yanına bu gazete kapanıyor, kapanırken abone parası toplayıp götürecekler, gibi çirkin ve tutarsız sözler etmeğe başladılar. Şunu okurlarımızın bilmesinde yarar var ki, AKŞAM batırılmak istenmektedir.

(AKŞAM — 28.8.1968)

Lenin'den de büyük Stalin!

Bir moda da Stalin'e yüklenmek... Rusya Çekoslovakya'ya saldırmakla Stalin devrini geri getirmişmiş. Sosyalistler birine tecavüz etmezmiş. Ayıpmış, günahmış...

Hele sorun ki Rusya bir defa bile Stalin metodlarından ayrılmış mıdır? Bizim komünistlerin son sığınağı olan Mao, yaman bir Stalin hayranıdır. Ülkesinde onu temsil etmekte, dışarıda bir av bulamazsa milletini asıp kesmektedir.

Stalin'e iftira ediyorlar! O, komünizmin tabiatına uyarak Sovyet İmparatorluğu'nu kuran, en büyük (Lenin'den de büyük) lider dir. Komünizm yaşadıkça onun ilkeleri yürüyecektir.

AHMET KABAKLI
(Tercüman — 27.8.1968)

haftanın karikatürü

Bazı Anarsist Solcular muhabirimizi hırpalamak istediler»

Önceki gün Taksimde solcular tarafından düzenlenen «İşsizlik ve açlık» yürüyüşünü takip eden gazetemiz foto muhabiri Nâzım Türkoğlu, solcular tarafından tehdit edilmiş, kimlikleri malûm bazı kişiler tarafından dövülmek istenmiştir.

Sadece tehditle yetinmeyen solcular muhabirimizin elinden makinasını da almak istemişler, fakat duruma diğer gazetelerden vazifeli muhabirler de müdahale edince bırakıp kaçmışlardır.

Hâdise önceki gün mahut yürüyüşü takip etmek için vazife başında bulunan arkadaşımızın resim çekmesi ile

(Devamı 7. Sahifede)

● Gazetemiz muhabirini ölümle (!) tehdit eden ve makinasını kırmak isteyen kabadayı solcu Osman Saffet Arolat.

YALAN!
Bugün Gazetesi (21 Ağustos 1968)

Kasımda ihtilâl hazırlığı...

ANT dergisi açık, açık işaretlerini veriyor. ANT TİP'in yayın organıdır. Onun politikasını güder ve onun emrindedir. Takma bir [illegible] olduğu besbelli Osman S. AROLAT «Kasımda gençliği bekleyen görev» başlıklı bir yazı yayınlıyor. Yazının kendini ele veren bir terimi var bizim [illegible] olası Türk gençliği diye adlandırdığımız gençlerimize bu kimse «Türkiye'li gençlik» diyor.

«Üniversit gençleri etkin azınlıklarını çoğaltmak yolundaki savaşlarını ancak amaçlı örgütlenmelerle geliştirebilirler» diyor ve şunları ekliyor:

«Türkiye Üniversitenin açıldığı zaman Kasım ayında, yarın ne yapmak istediğini ve emekçiye yandaş olma görevini bilen üniversite gençlerinin bulunduğu bir ülke olacaktır.»

Bir tavsiye de var gençlere «Bunun için genç üniversiteliler örgütlenirken kendilerinden yana olan bilim adamlarıyla birlikte çalışmalıdırlar.»

Kasım ayı dünyada anarşistlerin genel ayaklanmalar yaratmaya çalışacakları bir ay olacaktır. Terlipler planlar hep bu gayeyle hazırlanır... Ve ANT [illegible] sayısında da Gerillacılığın nasıl yapılacağını da Castro ve Che'nin hocası Alberto Bayo'nun ağzından öğretmeye çalışıyor. Bizzat Guevara'nın Modern Don Kişot diye adlandırdığı Alberto Bayo'nun Gerillacılık derslerinden TİP'li gençlerin ve komünistlerin ne derecede faydalanacaklarını kestirmek mümkün değildir. Önceden bilinen bir şey var ki içten ve dıştan gelecek bu gibi tehlikeli oyunlara karşı devletin varlığını savunmak ve korumakla görevli buna ant içmiş TÜRK Silahlı Kuvvetlerinin Demokrasiyi maceralara karşı muhafaza etmek görevidir. Onların kuru sıkı söyledikleri gibi değil, mertçe bir ses duyuyoruz o yönden gelen:

HODRİ MEYDAN!

KUYRUKLU YALAN
Durum Dergisi (22 Ağustos 1968)

A N T ● Haftalık Dergi ● Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHİ NACİ, DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sorumlu Müdür: ALPAY KABACALI ● Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN ● İdare yeri: CAĞALOĞLU, Başmusahip Sokak, Emek Han, 16/31 - İSTANBUL ● Telefon: 27 81 09 ● Posta Kutusu 934 — SİRKECİ - İSTANBUL ● Ankara temsilciliği: Tel. 13 40 20 ● Dizgi: SON SAAT, Baskı: VATAN MATBAASI ● Taşra Dağıtımı: HÜR DAĞITIM — Cağaloğlu - İstanbul, Tel: 27 86 54 ● İstanbul Dağıtımı: FUAT BÜTE - Ankara Cad. 81 İSTANBUL, Tel: 27 89 49 ● Abone Şartları: Yıllık 60 Lira, Altı Aylık 30 Lira, Üç Aylık 15 Lira, ● İlân: Santimi 25 Lira; yayın ilânları yüzde 50 indirimlidir.. ● Tek sütun üzerine 5 santimlik kutu yayın ilânları 50 Lira'dan kabul edilmektedir . . .